

ERDÉLYI LAJKA

3 Lei

Taxa postală plătită în nu
aprobării Dir. Gen. PTT

atási

T. „Otthon” Irók és Hirlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9—11

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál ÁrpádKERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 272 (1140) sz. * Péntek, 1935 december 20Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A pápa szava az államok belső és külső békéjéről

December 16-án volt a Vatikánban a bibornoki testület ugynevezett titkos konzisztóriumja, mely minden évben ünnepi alkalom arra, hogy a pápa az időszerű kérdésekről beszédet tartson, amit egyházi nyelven allokuciónak mondanak. Az idei konzisztóriumon volt az újonnan kinevezett husz bibornok ünnepélyes fölavatása is. A bibornoki testület tagjainak rendes száma hetven, s jelenleg 69 tagsági hely van betöltve az újonnan kinevezettekkel együtt. Ezek közül 38 olaszországi, 7 francia, 4 spanyol, 4 északamerikai, 3 németbirodalmi, 2 lengyel, 2 csehszlovák, 1—1 osztrák, magyar, braziliai, argentinai, belga, portugál, kanadai, irországi és szintén egy keleti szertartású. Együttvéve a világegyház legmagasabb testületét alkotják, kik a hívők egyszerű sorából a folytonos érdemszerzés útján emelkedtek föl ebbe a vezetésbe.

Az idei konzisztóriumot megelőző hírek úgy szölettek, hogy a pápa az időszerű kérdések taglalása során egyházipolitikai ügyekről is szólni fog, különösen a konkordátumok dolgáról. Ebben a tekintetben azt a fejlődési irányt mutatja, mely a konkordátumok útján az egyház és a különböző nemzetek között előállott, s mely az egyházi és állami lét kölcsönösségei tekintetében további fejlődési lehetőségek felé is mutat. A konkordátumok útján csakugyan nemcsak az egyházi életre, de a nemzetközi jogra nézve is sok új és fontos rendezés állott elő. És ha ebben a tekintetben az államoknál megvan az őszinte hajlandóság, hogy a konkordátumokat tiszteletben tartásuk, azzal az államok belső életében is sok lelki megnyugvás áll elő. Egyszóval az, amit az országok legfőbb erkölcsi szükségének: a belső békének lehet nevezni.

A konzisztóriumról jött újabb hírek szerint a pápa szólott a nemzetközi béke mostani legfőbb zavaráról is, mely az olasz-abesszin viaszály miatt támadt. Látszólag csak mellékesen érintette ezt a kérdést, de lényegében véve súlyos szavú megismérlése volt ez a Vatikánból már korábban hangoztatott békekívánalomnak. A pápa arra utalt, hogy a mostani pillanatok és körülmények között nem kíván újból szólni az egész világra ráneveződő feszültségről. Meg is magyarázta, hogy miért.

— Annál inkább szükségesnek látjuk a magunkra parancsolt tartózkodást, — mondotta a Szentatya, — mert a lelkek és viszonyok mai bizonytalanságában félni lehet, hogy amiket mondok, azokat nem jól értik meg, sőt egészen kiforgatják igazi értelméből. Különben is mikor e kérdésre vonatkozólag „az igazság, jog és irgalom” nevében már szót emeltünk, akkor felfogásunkat már megnyilvánítottuk olyan megfelelő módon, mely tőlünk szabályszerűen elvárható. Tudjuk, hogy ezek a kinyilatkoztatott szavaink akkor, amikor célszerűnek tartottuk azokat elmondani, a sajtó útján nagymértékben elterjedtek. Így eljutott mind azoknak a tudomására, akik lelkiük mélyéből felvilágosítást és útbaigazítást várnak tőlünk.

— Még azt óhajtanók, hogy ezek a szavaink tudnának a figyelmebe jutni azoknak is, akik csodálkoznak, sőt megütközni akarnak e kérdésben való magatartásunkon. Nekik is fel kellene ismerniök, hogy mi tökéletesen teljesítettük kötelességünket úgy, ahogyan Istentől reánk bízott hivatásunk megkívánja. Sohasem

Hoare angol külügyminiszter megbukott a párizsi béke- terv miatt

Wansitard külügyi államtitkár és Eden népszövetségi miniszter állása is megrendült. — Mussolini beszéde ismét kiélezte az angol-olasz ellentétet

A Népszövetség szerdai tanácsulése döntés nélkül végződött

Londonból jelentik: Hoare angol külügyminiszter benyújtotta lemondását, amit a kormány elfogadott.

Egyelőre még nem lehet tudni, hogy ki lesz Hoare utóda. Lehet, hogy Baldwin fogja intézni a külügyminisztérium ügyeit is, más föltevés szerint Neville Chamberlain lesz Anglia új külügyminisztere.

Hoare lemondásáról a késő éjszakai órákban a következő részletek kerültek nyilvánosságra:

Hoare csak szerdán este határozta el lemondását. Röviddel ezután híre járt, hogy Wansitard, a külügyminisztérium állandó államtitkára is lemond. Ez azonban az éjszakai órákban még nem következett be.

Hoare lemondása minden bizonnyal enyhíteni fogja a csütörtöki külpolitikai vitát, ha ugyan arra egyáltalán sor kerül. A vita során Hoare helyett Baldwin szólt fel. Lehetséges azonban, hogy a külpolitikai vitát elnapolják.

Eden is kényes helyzetbe került és kerü-

lete határozatilag megrótta, amiért támogatta a párizsi béketervet.

Késő éjszaka híre járt, hogy Hoare mint alsóházi képviselő föl fog szólni a parlament csütörtöki vitáján és ismertetni fogja az utóbbi napok eseményeit.

Hoare a konzervatív jobboldal és a szintén kormánykoalícióban levő nemzeti liberálisok buktatták meg. A két pártcsoportban szerdán este igen feltűzsedett a hangulat a párizsi béketerv ellen, s nyíltan hangoztatták, hogy a külügyi vitában e terv pártolása ellen fognak szavazni. Attól lehetett tartani, hogy a két tekintélyes pártcsoport ellenzékbe megy és az egész kormányt megbuktatja.

Mussolini szerdai beszéde, — amit alább ismertetünk, — betelételte a két pártcsoport méltatlankodását. Ez is elképzelhetetlenette, hogy az angol kormány utólag megvédelmezhesse az olaszoknak tett, messzemenő engedményeket.

Késő éjszaka az volt a helyzet, hogy bárki legyen az új külügyminiszter, Olaszországgal szemben rendkívül szilárd politikát kell folytatnia. Ezt követelik a Népszövetség hívei és a konzervatív politikusok.

A fasiszta nagytanács elhalasztotta a válaszádat a béke avasátra. — Mussolini azonban hadat üzen

Rómából jelentik: A fasiszta nagytanács szerda esti ülésén megvizsgálta ugyan az angol-francia megvezetési javaslatot, de semmi határozatot nem hozott az olasz válasz szempontjából. Valószínű, hogy Hoare közbejött lemondása akadályozta meg a válaszcseveg megismerését. A fasiszta nagytanács legközelebbi ülése pénteken este lesz.

Mussolini szerdán, a Pontinia nevű város alapkölételénél nagy beszédet mondott.

— A háború — mondotta, — amelyet Kelet-Afrikában kezdtünk, a civilizáció és felszabadulás háborúja. Ez a nép háborúja. Az olasz nép ezt a saját ügyének érzi.

Ez a szegények, kitagadottak és proletárok háborúja. Valóban, velünk szemben felsorakozott a maradiság, önzés és képmutatás. Mi ezzel a fronttal is megkezdettük kemény harcunkat és végigharcoljuk azt.

— Egy 44 milliós nép, mely 44 millió igaz lelket számlál, nem hagyja magát büntetlenül leigázni és kijátszani. Az olasz nép egységes állásfoglalása jogot ad a küzdelem folytatására.

Vasból való emlékgyűrűk az arany emlékgyűrűk helyett.

Az olasz asszonyok szerdán adták át arany jegygyűrűket a haza céljaira és átvették a vasgyűrűket, amelyeket hatalmas tálcán husz fiatal leány tartott. Elsőnek az olasz királyné adta át a maga és a király jegygyűrűjét, amit a jelenlevő előkelőségek, élükön Staraceval, a fasiszta párt főtitkárával, — mély hódolattal fogadtak.

Délben Mussolini felesége jelent meg és adta át a saját és a Duce jegygyűrűjét. Azok

állunk félre, mikor a körülmények megkívánják, hogy hangoztassuk álláspontunkat s ezentúl sem fogunk félreállni.

— Szükségesnek tartjuk, hogy ünnepélyesen megerősítsük megegyezést, amiket mondtunk. Egész lelkünkben kívánjuk, hogy a jóakaratu emberek minél hamarabb jussanak el ah-

hoz a békéhez, mely elválaszthatlan a jogtól, az igazságtól és az irgalomtól. Minden erőfeszítést is megteszünk, hogy az ilyen béke létrejöjjön. Hogy ez megvalósulhasson, forrón és szünet nélkül száll imánk a mindenható és könyörülő Istenhez.

PORT a leg-
jobb! **Wurst utódánál** kap Oradea, Bulv.
Reg. Ferdinand 7/b
1 liter rizling **20, 16 lei** | Furmint **26, 32 lei**
Valódi ménesi vörös **36 lei**.

az olasz hadviseltek, akiket a világháboruban aranyéremmel tüntettek ki, elhatározták, hogy felajánlják érmeiket a haza céljaira. A hadviseltek aranyérmek helyett a zsákmányolt ágyúkból készült bronzérmeket kapnak. s

ezekre rávésik a gazdasági ostrom megkezdésének időpontját.

Ciano gróf, a keletafrikai légi haderő parancsnoka, szerdán rövid szabadságra hazakerült.

A Népszövetség tanácsülésén Eden bejelentette, hogy az angol kormány nem köti magát a párizsi békejavaslathoz. Laval a békekísérletek folytatását sürgette

Genéből jelentik: A Népszövetség Tanácsa szerdán délután az argentin főmegbízott elnökletével összeült.

Az elnök mindenekelőtt Benes elnökké-választásáról emlékezett meg és reményének adott kifejezést, hogy Benes továbbra is hí marad a Népszövetséghez. Az elnök megemlékezéséhez csatlakozott Eden, Laval és Madariaga is.

A Tanács ezután áttért a párizsi béke-terv megvitatására.

Az elnök a tárgyra vonatkozó bejelentései után elsőnek Eden kért szót.

— Az összegyűjtendő bizottság, — mondotta — a múlt hónapban szükségesnek mondotta, hogy az olasz—abesszin ügy békés rendezésének alapját megkeressük. Ennek az alapnak megkeresését a belga miniszterelnök indítványára a bizottság a francia és angol kormányra bízta. Kimondotta a bizottság azt is, hogy

a két kormány nem terjeszthet elő olyan javaslatot, mely akár egyik, vagy másik fél, akár a Népszövetség szempontjából el nem fogadható.

— A francia és angol kormány, amikor erre a feladatra vállalkozott, nem vállalt könnyű feladatot és munkánk eredménye tekintetében nem is akarjuk magunkat illúzióban ringatni. Ha erőfeszítésünk sikertelenül végződik, a békítés szüksége fennmarad. Javaslatunknak a Tanács elé való terjesztése nem az az a céllal történt, hogy a tervezet életbe lépjen. Csupán azért dolgoztuk ki ezt a tervet, hogy ismeretessé váljék a három érdekelt fél véleménye.

Ha kitűnik, hogy a kidolgozott tervet nem felel meg az elfogadható rendelkezés alapfeltételének, az angol kormány azt tovább nem fogja támogatni és ajánlani.

Az arab Tunisz

Csak egy éjszaka választja el Afrikát Sziciánától, a kíváncsi, lázas várakozás éjszakája azok számára, akiknek lábai még nem érintették a fekete világrészt. Kietlen, vörhenyes part bukkan fel a láthatáron, a hajó elsiklik Cap Bon, Afrika legészakibb foka mellett és a csendes, fodortalan vizen befordul Tunisz öblébe, az elbeszített moterosónokról felveszi a pirosfezes, olajbarna arab révkalauzt, aki a tuniszi kikötőt elzáró golettai szoroson keresztül bevezeti egy körülbelül tíz kilométer hosszú, sekélyvizű tóba. Ennek közepén keskeny csatornát vájtak a hajóközlekedés számára olyan kiterőkkel, mint amilyenek a szuezi csatornában vannak. Ebbe a csatornába nagyobb hadihajók be sem jöhetnek, ezek számára Goletta városa előtt rendezett be egyszerű flottabázist Észak-Afrika ura, Franciaország.

Aki Ezeregyéjszakát vár, azt nagy csalódás éri Afrika küszöbén. Szürke raktárak, vigasztalan gyártelepek és sablonos európai kisvárosok a kikötő mellett... Jobbra látszanak a *carthagoi* halmok. Szent Lajosnak a régi fellegrvár helyére épített templomával. De innen még távcsővel sem lehet felfedezni a romokat, semmi jel sem mutatja, hogy Afrikában és kalsszikus földön járunk. Csak a partrálépéskor üdvözöl Afrika: a forgalmas, nagyvárosias boulevardon, amely a szállodához vezet, a barna szín minden

árnyalatában sötétlő arcokból sötét, kevés jóindulatot eláruló tekintetek néznek rád a fezek és turbánok alól, tevék poroszkálnak a csilingelő villamosok között a házak előtt ronggyal bekötött fejű arab munkások és burnuszaiukban gubbasztó madarakhoz hasonló benszülöttek kuporognak és az autóval versenylfutó gyerekek sírják ki zsebedből a baksist.

Ezt a nagy történelmi multtal bíró, ősrégi várost az arab költők „illatos menyasszony” néven emlegetik, amely díszítő jelzőnek van is valami létjogosultsága, ha nem is abban az értelemben, ahogy az a fehér várost megéneklő poéták gondolták. Helyenként ugyanis olyan ilatok terjengenek az utcákon, amilyeneket egy fehér menyasszonynál igen szívesen nélkülözünk. Egyes költők „El Hadhera”, a zöld város néven emlegetik Tuniszt. Ebben is ellen kell mondanom a költői szabadságot nagyon tágran értelmező afrikai költőknek, mert bizony az az illatos menyasszony, aki északafrikai testvérei, Alexandria, Algir és a többiek között még a legjobban megőrizte keleti jellegét, egyáltalán nem zöld, hanem hófehér.

Talán azért nevezték zöldnek az arabok, akik a sivatag sárga és a házak krétafehér színéhez vannak hozzászokva, mert a zöld szín a sivatag lakóinak kedvenc színe. Ez oázist, vizet, életet jelent. Tuniszban csak a házak közül itt-ott kikandikáló növények zöldje az egyedüli más szín, amely kissé tarkítja a város monoton, vakító fehérségét. A lapostetejű házak kö-

Herriot lemondott a pártvezérségről

Párizsból jelentik: Herriot lemondott a radikális-szociálista párt elnökségéről. Le-
mondásának oka a párt végrehajtóbizottságában kitört ellentét.

Megalakult az új csehszlovák köztársasági elnök első kormánya

Hodzsa Milán lett az új külügyminiszter

Prágából jelentik: Benes, Csehszlovákia szerdán megválasztott köztársasági elnöke Hodzsa Milánt, az eddigi miniszterelnököt bízta meg az új kormány megalakításával. Az új kormány összetétele azonos az előző kormányéval, persze, a külügyi tárca kivételével. A külügyminisztérium vezetését Hodzsa miniszterelnök vállalta.

Harisnyák,
kesztyűk,
zsebkendők
és övkülönlegességek
legolesőbben
„CONCURS” áruházban
Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 8.

Szociáldemokrata összeesküvés a kommunista állam ellen

Moszkvából jelentik: Gorkijban (régén Nisnijnovgorod) titkos szociáldemokrata összeesküvést fedeztek fel, amelyben több magasrangú tisztviselő is szerepel. Az összeesküvéssel kapcsolatban nyolcvan személyt letartóztattak. A kormány az ügyben vizsgálóbizottságot küldött ki Gorkijba. A bizottság büntetésből a helyi kommunistapárt 1500 tagját megfosztotta tagsági jogától. Az összeesküvésben ugyanis — mint kiderült — valamennyien részesek. A szervezkedés vezetői titkos előadásokat rendeztek és a szovjeturalom elleni izgal-

zúl kibújó pálmák és narancsfák, no meg a házak, mecsetek zöld kapuin és rácsain kívül itt minden fehér, legfeljebb halványárga. A kép oly valóságos, oly légius, mintha az egész város levegőből volna, mint valami halvány, mondhatni irreális színekből összenőtt dőlőbáb.

Terraszszzerűleg emelkednek egymás fölött a házak fehér falai a legmagasabb pontig, a Kasbahig. A magas falakon helyenként látni csak egy-egy lerácsozott ablakot, vagy művész-kézre valló, finoman kidolgozott erkélyt. A majdnem egyforma házak egyhangúságából a mecsetek púpos kupolái és a különféle alakú, halványárga, kövekkel és mozaikkal kirakott minaretek emelkednek ki és büszkén mutogatják, a krétakockákhoz hasonló házak felett, felső emeleteik patkóalakban ívelt márványkádijait. A Kasbah tetejéről nézve Tuniszt, szinte hihetetlennek tűnik fel, hogy az egymás tetejére bányt házak között nyílt terek és utcák lehetnek. Olyan látkép a benszülött városrésze, amely századok óta nem változott. A mellé épült profán, európai városrész mintha csak azért volna itt, hogy autótülkölésével zavarja az illatos menyasszony keleti álmait és visszarántsa az ezeregyéjszakai milióben álmódzni akarókat a gőszírenek huszadik századának rideg valóságába.

A Porte de France jobban elválasztja a franciák és olaszok városrészét az arabok kü-
lön városától, mintha egy óceán terülne el a

Most ha

A TIZI
SEGITŐ

Kapható az E

Vesz
az euro
Az olasz, a
vélemény it
elő

Párizsból je
szerint Ho a r e
ben mély hatá
európai politik
Rámutatnak ar
figyelmeztettek
mány kebelében
got még jobban
nagartartásában

Az Echo de
val értesült Ed
kezett rábirni
éites beszédénél
vánságot elutas
beszédét mondo

Az angol s
dása tekintetéb
most sem tudja
béketervet.

A kormány
hogy a javasla
get akart vállal
ítelve.

kettő között. E
szükség van itt
szoljan a város
szép szóval vag
csöcseléket. A
segítségével tud
szétszédne ez a
amelyben akad
egészen a sápa
Akit néprajzi t
gyárt itt elkezd
mert ez az etno
sem pedig egyé
gerjesztő.

Sohasem leh
ken az utcákon.
utca érdekes gl
csi ül a szönyeg
bámszokdó töm
felvilágosít, hogy
a mesemondó, a
folyóiratokat he
nem, mert a fri
is rádió rikoltoz
utca sarkán egy
diákjának. Ez a
mellette ülnek a
nak. Szinte esd
létezik mindez.
kívül udv...
lunk szokásos ká

Most hagyta el a sajtót:

A TIZENNEGY SEGÍTŐ SZENT

cimű imakönyvecske, mely rövid tanítást ad a 14 segítő szent tiszteletéről ó-i-merteti vonzó életvezetésükre. — Imák és tanítások élénkítik az illusztrációkban is gazdag imakönyvet.

Ara 12 lei.

Tömeges megrendelés esetén árengedmény.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Veszélyes fordulat az európai politikában

Az olasz, a francia és az angol közvélemény ítélete a Hoare bukásával előállított helyzetről

Párizsból jelentik: A Matin római tudósítója szerint Hoare lemondása olasz politikai körökben mély hatást keltett és azt hiszik, hogy az európai politikában veszélyes fordulat állott be. Rámutatnak arra, hogy Rómában már napok óta figyelmeztettek erre a veszélyre. Az angol kormány kebelében felmerült ellentétek Olaszországot még jobban megerősítik eddigi tartózkodó magatartásában.

Az Echo de Paris szerint, amikor szerdán Laval értesült Eden beszédének a tartalmáról, igyekezett rábírní Edent, hogy valamennyire módosítsa beszédének szövegét. Miután Eden ezt a kívánságot elutasította, Laval is rendkívül óvatos beszédet mondott.

Az angol sajtó állásfoglalása Hoare lemondása tekintetében nem egyöntetű. Több lap még most sem tudja megbocsátani Hoarenak a párizsi béketervet.

A kormányhoz közelálló Times is azt írja, hogy a javaslatok, amelyekért Hoare felelősséget akart vállalni, már eleve halálra voltak ítéltve.

kettő között. Egy markos vezetőre okvetlenül szükség van itt, nemcsak azért, hogy végigvonjon a városban, hanem inkább azért, hogy szép szóval vagy ökölrel távolítsa a folakodó csöcseléket. A kapun is csak a „karhatalom” segítségével tudom áttörni magamat, különben szétszedne ez a hadaró, kiabáló, lökdöső tömeg, amelyben akad az ébenfaszínű negertől kezdve egészen a sápadt görögig mindenféle nácio. Akit néprajzi tanulmányok érdekelnek, minyárt itt elkezdheti, csak a zsebjébe vigyázzon, mert ez az etnográfiai kiállítás sem együttesen, sem pedig egyenként, nem valami bizalomgerjesztő.

Sohasem lehet megúnni a barangolást ezen az utcán, annyira lekötik a figyelmet az utca érdekes alakjai. Egy sarkon egy öreg bácsi ül a szőnyegen és a körülötte síri csöndben bámmészködő tömegnek beszél valamit. Vezetőm felvilágosít, hogy ez a tiszteletreméltó aggastyán a mesemondó, aki itt afrikában a regényeket és folyóiratokat helyettesíti. Az újságokat már nem, mert a friss híreket a tuniszi óvárosban is rádió rikoltozza ki a boltokból... A másik utca sarkán egy öreg úr levelet diktál az íródjáknak. Ez az utcai ügyvéd. A kliensek mellett ülnek a földön, kávéznak és cigarettáznak. Szinte csodálatos, elegáns nyugalommal létezik mindez. Az arabok közülben is rendkívül udvarias egymással szemben is. A nálunk szokásos kávéházi zivaj Tomarban az it-

A képviselőházban a közigazgatási törvényjavaslatot, a szenátusban a kivándorolt törökök helyébe való telepítést tárgyalják

Ismét vitába kerültek az Universul üzletei. Felszólalás a satumaremegeyi falvak érdekében

Bucuresti. Saját tud. A képviselőház szerdai ülésén folytatódott a harc az Universul képviselői és az ifju liberálisok képviselője Petre Ghiata között, aki ezúttal két új vádat emelt a nagy napiap ellen.

Az egyik az, hogy az Universul hosszú időn át heves támadásokat folytatott a Discom ellen, de ezek a támadások rögtön megszűntek, mikor a Discom az Universul új palotájába költözött, ahol a harmadik és a negyedik emeletet foglalta el. A másik vád:

— Allítom erről a szószékről, — jelentette ki Petre Ghiata, — hogy az Universul 1934-től máig 115 millió lei erejéig károsította meg a postát bélyegcsalás formájában. A hivatalos nyilatkozat szerint ugyanis az Universul naponta csak 55 ezer példányt szállít postán, holott a szállított példányszám, amit eredeti okmányokkal tudok bizonyítani, 136 ezer naponta. A vitának az elnök vetett végét.

A napirend előtti bejelentések során Darda képviselő a satumaremegeyi falvakban tapasztalható túlzott adóbehajtási szigor ellen emelt kifogást. Napirenden folytatták a közigazgatási reform vitáját. A Magyar Párt nevében Willes József képviselő fog beszélni a javaslatához, felszólalására valószínűleg a csütörtöki ülésen kerül a sor.

A szenátusban megszavazták az Ujdo Rudzsára vonatkozó törvényjavaslatot, amely a tömegesen kivándorló törökök földjének állami elővételi jogát és a román lakosság telepítését szabályozza.

A kereskedelmi miniszter külföldre utazik.

Bucuresti. Saját tud. Costinescu ipar- & kereskedelmi miniszter szombaton elutazik a fő városból. Először a közelkeleten végez tanulmányutat, majd Angliába megy, hogy új kereskedelmi egyezmény létesítésére folytasson tárgyalásokat.

Karácsonyi készülődések.

teni kávéházakban, ahol olyan a csend, mintha nem is szórakozóhelyen, hanem templomban volna az ember. Méltóságtejes nyugalma csak akkor hagyja el az arabokat, ha fényképezőgéppel állanak eleje. Az arab babona szerint ugyanis az, aki felebarátjáról fényképet csinál, egyúttal hatalmat is nyer felette. A fiatalok már nem igen törődnek ezzel a babonával, de láttam egy öreg arab bácsit, aki az öt lefényképezni akaró angolt úgy összeremtette, hogy az jónak látta kerekét oldani. Az öreg csak úgy tajtázkott a dühtől, mély, krakógó torokhangon, hadonászva szidta a mítsem sejtő turistát, a körülállók zajos helyeslése közben.

Feledhetetlen benyomást gyakorolnak a vas- vagy faráccsal védett ablakok, az örökké zárt kapuk az egész milliónek visszavonult, titkos hangulata. Mi lehet a sötét csukott kapuk mögött, micsoda élet folyhatik a zord várakhoz hasonló házakban, amelyek kívülről voltunk, semmi nyomát nem árulják el lakott névtelnek, kivéve a rácsok mögül kikandikáló, asszonykéz által odatett virágokat. Akárhány nuzumánháza kérekedtem be, csak a szobákat, az udvart, a kertet, szóval csak a tárgyakat mutatták meg, a lakók közül, a házigazdát és néhány gyereket kivéve, senkit sem láttam... Megdönthetetlen szabály, hogy a nők eltűnnek addig, amíg a gysur férfivendég a házban tartózkodik... Azokban az arab házakban pedig, ahol a híres, azaz inkább hírhedt has-

tancosnók mutogatják művészetüket, csak a millió afrikai, az élet maga nem az, mert a családi élet intimitásait féltékenyen őrző átlagmozlim nem ismeri a szemérmelenséget.

A házak belseje, különösen a régebbi épületek, igen szép. Az elmaradhatatlan, Spanyolországra emlékeztető patió, a patkóalakúan ívelt, árkaos folyosó, az udvar közepén a medencés szökőkút és az emeletre vezető masszív márványlépcső andalúziai hangulatokba ringatják az embert. A szobák tele vannak szőnyegekkel, hímezett vánkossokkal, faragott ládákkal, függő lámpákkal és más szép ötvösmunkákkal, remek fegyverekkel. Nagy kár, hogy a nyönyörű tárgyak harmonikus összhátását gyakran elrontja a folyosókon, sőt a szobák falain is éktelenkedő, igen közönséges olajnyomat.

Tunisz aranykupolás mecsetjei között, a kisértő téren találkozok az ember még más, az ájtatosságnak szolgáló épületekkel is, az úgynevezett kubákkal. Ezek a marabúk, azaz szentéletű arabok sírjai, föléjük a muzulmánok apró, mecsetszerű kápolnákat emeltek. Sztambul előbábolóan hangulatos részeire emlékeztetnek ezek a legtöbbször apró temetők közepén épült szomorú kubbák. A sírok kőlapokkal vannak fedve, a nálunk szokásos fejfa helyett pedig turbánokkal díszített kő jelzi, a ráboruló ciprusok alatt, a halott arabok sírjait.

Dalmata.

Megnyilt a Karácsonyi Vásár

Hatalmas tömeg hullámzik állandóan a vásár sátrai között

Az egész város meleg és lelkes érdeklődése mellett nyílt meg szerdán délután a Karácsonyi Vásár. Pényes eredményeket ígér ez a társadalmi megmozdulás, amely sorba állított mindenkit, akinek kezemunkája, izlése, ötlete megérdemli a figyelmet és pártolást. Végig haladva a roskadásig megrakott asztalok között, káprázik az ember szeme attól a pazar szépségtől, ahogyan az egyenként is gyönyörű kiállítási tárgyak egymásmellé helyezve, összeillesztve, egymás szépségét emelik és kiegészítik.

Szerdán délután pontosan hat órakor az érdeklődők csoportja már szorongásig megtöltötte az összes helyiségeket. Dr. Thury Kálmán magyarpárti alelnök megnyitó beszédére felzendült a cigányzene és megkezdődött már az első percekben a vásárlás.

Séta a vásáron.

Különösen a Szociális Testvérek vezetése alatt álló Katolikus Leányklub babasátorából vásároltak sokan. Itt a többszáz lei értékű, gyönyörű jelmez nagy babák mellett már húsz leiert is igen csinosan öltöztetett szép babákat lehet vásárolni.

Nagy forgalma volt mingyárt a megnyitás után az újvárosi Ref. Nőszövetség magyar-tészta sátrának is. Rendkívül izléeses zsákokokban, celofán csomagolásban alig néhány leiert pompás levesbe való csiga és más tészta-akat árulnak, de sok fogyott a finom, tojásos tarhonyából és az eredeti debreceni recept után készült „debreceni percc”-ből is. A vásárlás első izgatott és kellemes hangulatában felsendült András Ede vezetése alatt a Magyar Dalárda éneke. Szép magyar nótáikkal még jobban felfokozták az ünnepi hangulatot.

A vásár bejáratánál óriási karácsonyfa csillog, fényt ráhint egy eredeti székely szoba berendezésére. Az asztalra, padra, székre festett tulipánok, szegfűk, csak úgy ringanak, hajladoznak, mindenkinek megakad a szeme rajta. Nagy Béla zerindi tanító készítette ezt a remekbe sikerült székely szobát, ugyancsak az ő keze munkája azok a virágos csinos kis székely babaszobák, amelyek a gyermekjátékok asztalán olyan kedves szerénységgel árulják el székely eredetüket. Az emeleti előcsarnokban Károlyi József ghintei mézeskalácsos sátra áll. Szín pompás, ötletes mézesbábjai különösen a gyermekszívekkel dobogtatják meg. Tőle jobbra Szilágyi Mihály révi fazekasmester égetett cserépkorsól, edényeit, gyermekjátékaikat árulja, vannak hamulartók, virágvázá, gyertyatartók is a gazdagon megrakott asztalon. Bent a teremben hasonló tárgyakat árul özv. Técsi Jánosné is, aki szintén Révről hozta el rendkívül szép és olcsó cseréparuit. Az előcsarnokból balra nyílik a tárnányi szoba. Magasra felvetett díszes ágy, tulipános butorok, láda, tálak, pohárszék, gyönyörű csipkék, himzések, szöttek. — közöttük ül Bunta Lászlóné asszony és mikor rányitottuk hirtelen az ajtót, ölébe ejtette a bibliát. A kályha mellett ült és éppen azt olvasta.

Melegpöten olcsó árak.

Bent a nagy teremben zúg a vásári zsongás. Megpróbáljuk felsorolni néhány szeglet tartalmát. Valóságos tündérországot jelent a gyermeklátogatók előtt a csillagvárosi Ref. Bibliakör játék-sátra. Hihetetlenül olcsó árakért igen szép játékokat lehet venni. (Pl. 15 lei egy szép, nagy pószlókutya vagy macska, 30-40 leiert egészen csinos kis teherautó lehet venni. A gyermekjátékok között igen csinosak a kopjafa mintásan faragott, színesre festett virágfámasztó pálcák. Gyönyörű vilanyvilágítással ellátott babaszobák, vízvezeték baba fürdőszobák, kutak, hinták, egész kis állatseregletek sorakoztak egymás mellé. Budor Gyöngyi Beiusból igen szép babaszalont állított ki. Tovább haladva, értékes kelimtakarók, selyem és bársony divánpárnák halomba tornyosulnak. Igen kedves látványt nyújtanak Horthy Cs. Ella és Elekessé művészbabái, amint izlées ruhácskáikban mosolyognak a közönségre. Dr. Zoltánné „Elán”-szönyegek külön meg kell dícsérni. Színesek, szépek, melegék, puhák és főképpen olcsók. Mellettük Barcsa Mihály eredeti mesterhegedői, cselelői állítják meg az arnhaladót.

A közepén húzódó fényűző, dús megrakott asztalon a himzések, csipkék, művirágok valóságos meseország pompázik.

Hegedüs Ottóné szép zsúrterítői és egyéb kézimunkái, Nadányi Jolán lehelletfinom zsebkendői, Zenker Ilus selyemből készült művirágai valóságos művészi alkotások. Külön asztalon sorakoznak dr. Kapéry Béláné eredeti és szép bőrmunkái.

Tovább menve, a Katolikus Árvaház színes szöttei, abroszok, törölk. ruhaanyagok. Kellemes feltűnést keltenek a sorbaállított, kézzel festett ünnepi levelezőlapok. Finom művészi munka, miniatűr keretben a mező-kövesdi motívumok és figurális képek, vitrinben is megállják a helyüket.

A vidék művészete.

A következő asztalon Säcueni művészete pompázik. Dr. Penkert Mihályné személyesen hozta el gyönyörű magyaros szönyegeit, amelyek muskátlis, szíves mintái, finom színezése mindenkit megállítanak. Bonis Ilonka, Farkas Lorándné, Kövér Baba és Piri igen szép kézimunkákkal szerepelnek. Letai Antal pedig saját készítményű hegedűjét állította ki. Kedvesek Korb Margit és Ilonka pamutból készült miniatűr babaszobái.

Keramikai és egyéb munkák.

A Városi Villamos Művek vasalókat, gyorsfűzőket, villamos melegítőket állított ki izlées szekrényben. A balról nyíló szobában Máthé Pál székely butorai között a Zsidó Nőegylet pompás és olcsó cukrászdát rendezett be. Tovább haladva a nagyteremben, dr. Faragó Viktorné művészkérmiai gyönyörű csoportot alkotnak. Különösen figurális dolgai szépek, de vannak egyéb dísz tárgyai is, cukorkatartók, hamutálak stb. Székely Lydia színes, izlées és mindig időszerű fadisztyáryainak igen nagy a kelendőse.

Izletlőnek ennyit a pazarul gazdag vásár anyagából, mert hiszen érdeme szerint mindent felsorolni lehetetlen. Így külön lapra tartozik a falakon csüngő képek mellátása, — amelyek nagyobb részben márkásnevű művészek mesteri alkotásai.

A földszinti rész érdekességei.

A földszinten a főbejáratnál balra hangulatos magyar csárdában árulják, — de hogy, majdnem ingyen osztogatják a pompás enni-inivalókat. Az Oradeai Bortermelők borait, a Dreher-Haggenmacher sörtéket, a Barátky-cég elsőrendű lacikonyhájának kitűnő termékeivel találják fel, még kellemesebbé és célszerűbbé téve a vásárlóközönség látogatását.

A teremben mindenfelé mosolygó arcok, a város számottevő társadalmának leánykái, asszonyai vezeték, igazítják utba, szolgálgják ki a közönséget, vidáman, kedvesen és azzal az őszinte örömmel, hogy önzetlen munkájukkal hozzájárulhatnak a Karácsonyi Vásár sikeréhez.

A legfőbb elismerést azonban dr. Markovits Manóné sz. Béli Judit grófnő érdemli,

akinek kezében a rendezés összes szála összefutnak és aki hetek óta dolgozik fáradhatatlanul a Karácsonyi Vásár rendezésével. Nehéz szerepe, amelyet önfeláldozó, magyar szízzel vállalt, nem ér véget a vásár utolsó napjával, mert az ilyen nagy megmozdulásnak az utómunkálatai éppen olyan sok dolgot adnak, mint az előkészületei. Ő azonban jókedvvel vállalja mindezt és vele együtt mindazok, akik segítőtársai. — mert mindennél kedvesebb karácsonyi örömet jelent a vásár eddigi forgalma és az a tudat, hogy magyar családok helyzetén könnyítettek és magyar testvéreinknek szereztek mosolygó karácsonyi örömet.

Cs. E.

JÉGSTRÓFAK

Premontrei jégpálya
Vendégeit készen várja.
Korcsolyázhat ott kicsiny, nagy,
Mert beült a téli fagy.
Mindenkinek legfőbb érdeke,
Hogy legyen olcsó bérlete.

Az Ágnes Leánykör karácsonyi ünnepe

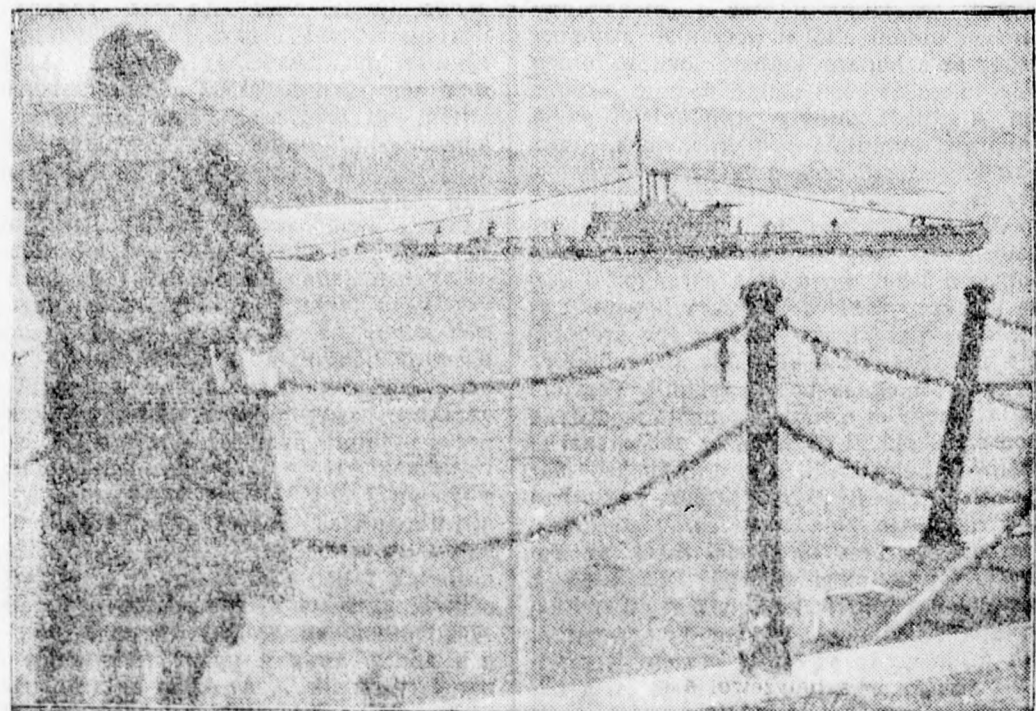
A római katolikus Növédő pártfogása alatt álló Ágnes leánykör az Orsolya-zárda dísztermében december 22-én délután fél öt órakor karácsonyi ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Megnyitóbeszédet mond Sós Piroška 2. Üzenet a menyországba. Előadja Baqi Évike. 3. A gyermek álma. Irta: Wimmer Károly. Karácsonyi kép két felvonásban. Előadja: Piucei Vilma, Mohácsi Böske, Goldstein Mária, Szecsei Margit, Száva Eszti. 4. Bizalom Jézus Szívében. A legszebb dal. Szent ez az éj. Éneklé a leánykör. 5. Karácsony este. Irta: Blaskó Mária. Szaválja: Kuglis Rózi. 6. Áron karácsonya. Színmű 3 felvonásban. Előadja: Zsigmond Irén, Nagy Magda, Goldstein Mária, Szecsei Margit, Szecsei Ferike, Dobai Juci, Orbán Lujza, Keresztsegi Mária, Ábrahám Nusi, Dobai Zsuzsi, Heckler Rózi, Piucei Vilma, Mohácsi Böske. 7. Brósztel Lajos apátplébános alkalmi beszéde. 8. Ajándékok kiosztása után köszönetet mond Zsigmond Irén.

Temetések. Clonca József C. F. R. lakatos 44 éves korában tragikus körülmények közt elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Kegyelet.)

Buda Mihály 40 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz Cehiben. (Kegyelet.)

A mozgószínházak műsora

Apolló: Szudáni őrjárat.
Heyman: A levegő csavargói.
Omnia: Péter.
Forum: Varieté.

Az „Oberon” nevű angol tengeralattjáró első alámerülési kísérlete.

Megköztárszlov

Prágából jellelőző napon Benes ügyminisztériumát, mely Szlovák viselőkből állott, jesszették a kisebbséget, hogy naszokat.

Benes, Csehszlovákia

A tanácskozási utána a magyar nemzeti párt szenátorai és tartottak s ezen választás során E

A cseh lapok magyar pártok á hogy az elnökválasztásos keresztény terházy Jánost B kérte, hogy a magyar pártok k szepességi német Benes kívánságát, és Járóss együttes zölték, hogy hajla gaikat teljesíti.

— Eddig is lottam — mo elnökké választ mértékben jut magyarság k

Amlkor később

A rendőrség

Megállapították

Bucuresti. Sajd szerda este a köv küldte a lapoknak: December 17-e miniszter elnöklet csendőrfelügyelőség az összes vezető r egész ország rendő

A csendőr- és részletes jelentést t szempontjából. Me államban a közren delem a szélsőséges nek célja alapintézn

Megegyezés létesült Benes köztársasági elnök és a csehszlovákiai magyar pártok közt

Erdekes adatok az elnökválasztás előzményeiről

Prágából jelentik: Az elnökválasztást megelőző napon Benes kihallgatáson fogadta a külügyminisztériumban a magyar pártok küldött-ségét, mely Szűllő, Jáross és Eszterházy képviselőkből állott. A magyar képviselők előterjesztették a kisebbség panaszait és azt a javaslatot tették, hogy Benes likvidálja ezeket a panaszokat.

Benes, Csehszlovákia új köztársasági elnöke.

A tanácskozás másfél órahosszig tartott. Utána a magyar keresztényszocialista párt, a magyar nemzeti párt és a szepességi német párt szenátorai és képviselői közös tanácskozást tartottak s ezen kimondták, hogy az elnökválasztás során Benest támogatják.

A cseh lapok vezetőhelyen foglalkoznak a magyar pártok állásfoglalásával és megírják, hogy az elnökválasztás előtt két nappal az országos keresztényszocialista párt elnökét, Eszterházy Jánost Benes magához kérte s arra kérte, hogy a magyar pártok ő reá adják le szavazatukat. Eszterházy kijelentette, hogy a magyar pártok közös klubjában, amelyhez a szepességi német párt is tartozik, közölni fogja Benes kívánságát. Másnap Szűllő, Eszterházy és Jáross együttesen keresték fel Benest és közölték, hogy hajlandók reá szavazni, ha kívánásaikat teljesíti.

— Eddig is mindig ezt az elvet vallottam — mondotta — és ezt az elvet elnökké választásom esetén fokozottabb mértékben juttatom érvényre, hogy a magyarság kívánságai kielégítést nyerjenek.

Amikor később Hlinka pártjának állásfoglalása következtében a helyzet megváltozott és a magyar pártok szavazata már nem bírt különösebb jelentőséggel az eredmény tekintetében, a magyar pártok mégis állották szavukat és Benesre szavaztak.

Közvetlen a választás előtt Benes a prágai pápai nuncius utján levelet intézett Eszterházyhoz és közölte, hogy bár a helyzet megváltozott, fenntartja előző napi kívánságát és súlyt helyez arra, hogy a magyar pártok reá szavazzanak.

Benes levele a magyar pártok körében nagy meglepetést keltett és a pártok — a Magyar Nemzeti Pártnak a szavazástól tartózkodó néhány tagja kivételével — Benesre szavaztak.

A választás után Benes személyi titkára felhívta telefonon a magyar pártok klubját s közölte az elnök köszönetét a magyarok lovasias, őszinte és egyenes magatartásáért.

Figyelje a fentemlített folyóirathól itt megjelenő további idézeteket.
Dr F. T.

Orvosi rovat.

II-ik közlemény.

A világ legkomolyabb orvosi folyóirata a „Castro D” új amerikai gyógyszer csodálatos hatásáról.

A Wiener Medizinische Wochenschrift többek között ezt írja: „Megfigyeléseink szerint a „Gastro D” kedvező hatással van a gyomor nedv-kiválasztó működésére és a duodenum felső részének működésére, a sav-arány normálissá válik, a peristaltizmus megerősödik, tehát a gyógyszer enyhe hajtó hatású. A szervi megbetegedéseknél, mint gyomor- és duodenum fekélyek, valamint gyomorsavtúltengés által okozott gyomorbajok eseteiben nagyon gyorsan elért csillapító hatását megértjük, ha arra az összefüggésre gondolunk, amely fennáll a túlságos savkiválasztás és fekélyek között. — A savtermelési zavarokkal összekötött gyomorgyulladások és túlságos érzékenységek szintén a „Gastro D” kezelési körébe tartoznak. A „Gastro D”-nek nagy hatása van a görcsös székrekedésekre is, mert az antagonistikus idegek egyensúly helyreállításának következtében megszűnnek a görcsök és fájdalmak s így megszűnik a székrekedés is.

Figyelje a fentemlített folyóirathól itt megjelenő további idézeteket.
Dr F. T.

A „Gastro D” gyógyszert 130 lej utánvétellel küldi az európai vezérképviselő: Császár E. gyógyszer-tára, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Szabályozták a külföldi pénzértékek belföldi forgalmát

A gyöngye devizák vásárlását szabaddá tették

Bucuresti. Saját tud. Szerdán délután volt a Banca Nationalában a devizakérdést szabályozó bizottság ülése. A bizottság elhatározta a gyöngye devizák szabadkereskedelmi forgalmát, azzal a megszorítással, hogy a Banca Nationala állandóan felülvizsgálja az árfolyamokat és a rendelkezésére álló eszközökkel javításokat eszközöl.

A Banca Nationala osztályozása szerint erős devizák: francia frank, svájci frank, albán frank, belga frank, dollár, egyiptomi líra, palesztinai líra, zloty, dinár, hollandi forint, peseta, norvég korona, svéd korona és cseh korona. Mindezeket a valutákat a Banca Nationala hivatalos árfolyamon vásárolja, melyekhez hozzájárul 33 százalékos jutalék. Gyöngye devizák: a német márka, a pengő, a leva, a schilling, az olasz líra.

A tegnapi határozatok értelmében ez utóbbiak kereskedelmi forgalma szabad lesz ezután, figyelemmel azonban mindegyiknek a külön helyzetére, amelyet a Románia s az illető országok közt fennálló kifizetési egyezmények határoznak meg.

A Banca Nationala tegnap rendeletet adott ki szervezetei részére hogyan kell eljárniok az árfolyamok kiszámításánál és a szabadforgalmu gyenge valuták vásárlásánál és eladásánál? A negociabilis hányadra nézve úgy döntöttek, hogy a márka Németországba történő egész kivétel értékében lesz negociabilis; a pengő számára a hányad 60-ról 90 százalékra emelkedik; a schillingből a Banca Nationala fenntart 15 százalékot az egész kivételből; a többi szabad marad. Lírát egyelőre nem vásárol a Banca Nationala.

Elhatározták még, hogy az Itáliába történő gabona és petroleumszállításért 80 százalék erőt devizában lesz fizetendő. A bizottság megvizsgálta a devizahivatal létesítésének ügyét is. Valószínű, hogy ezt a hivatalt még sem fogják megszervezni.

Titulescu elutazott, az ifju Bratianu hazaérkezett.

Bucuresti. Saját tud. Titulescu szerda este az Orient-expresszel elutazott a fővárosból. Még frakkban volt és összes kifuntetéseivel díszítve, úgy, hogy délben s délután résztvett az ünnepségen amely Colles új bucuresti követ megbízólevelének ünnepélyes bemutatása alkalmával zajlott le. A külügyminiszter a fővárosban való tartózkodásának utolsó pillanatáig tárgyalásokat folytatott, úgyhogy az Orient-expressz kénytelen volt egy negyedórát várni reá. Titulescu egyenesen Genf-be utazott.

Bucuresti. Saját tud. Gh. Bratianu tegnap este hazaérkezett külföldi útjáról és ma fog válaszolni Titulescunak a képviselőházban.

Fiatalság, vagy öreg a Föld? Jeans

James, a világhírű angol csillagász, a londoni Nature című folyóirat legújabb számában tanulmányt közöl a földgömb életkoráról. Természetes, hogy a föld születésnapját, sőt születésének évmillióit nem lehet pontosan megállapítani, csak úgy megközelítően állapítja meg, hogy a föld mintegy egybillió éves. De ezzel az adattal még egyáltalán nem tájékoztatott arról, hogy fiatal-e, öreg-e, vagy talán éppen vén-e a mi földünk? Attól függ, mennyi életideje van még hátra a földnek? Még azt se sejtjük meg a billió éves életkorból, hogy legalább vajjon nagykoru-e és felelős-e a föld? Felelősé lehet-e valamennyire kiskoru szülőttéért, az emberéért? Meg aztán jogos és igazságos-e, hogy a legalább tiszteskoru föld kiskoru szülőttének, az embernek anyagi gyámsága alatt áll?

A belügyminiszter elnöklete alatt a rendőrség és csendőrség vezetői értekezletet tartottak

Megállapították, hogy az ország közrendje teljesen kielégítő

Bucuresti. Saját tud. A belügyminiszter szerda este a következő hivatalos közleményt küldte a lapoknak:

December 17-en és 18-án Inculet belügyminiszter elnöklete alatt értekezlet volt a csendőrfelügyelőségénél, amelyen jelen voltak az összes vezető rendőrségi tisztviselők s az egész ország rendőr- és csendőrfelügyelői.

A csendőr- és rendőrfelügyelőségek vezetői részletes jelentést tettek a helyzetről a közrend szempontjából. Megállapítást nyert, hogy az államban a közrend teljesen kielégítő. A küzdelem a szélsőséges áramlatok ellen, amelyeknek célja alapintézményeink aláaknázása, nor-

mális körülmények között, hatályosan folyik. A bűncselekmények száma csökkenőben van. A bűncselekmények és válségek felfedezése meghaladja a 90 százalékot.

Az értekezlet intézkedéseket dolgozott ki az utóbbi időben szórványosan jelentkezett utcai kilengések megfékezésére. Különös figyelemmel nyomtatnak majd el azok a cselekmények, amelyekben osztály, vagy fajgyűlölet nyilatkozik meg. Az értekezlet határozatot hozott a rendőri személyzet szakmai kiképzésének a tökéletesítése tárgyában. Január hónapban új tanfolyam kezdődik a csendőrszárnyparancsnokok s városok rendőrőrnökei számára.

Frizúra és sorszag

Mutasd a hajadat, megmondom: ki vagy

Bécs, december hó.

Sok mindenből próbálták már az emberek kiolvasni a sorsukat, csillagokból, kártyákból, tenyérből, miégymásból. Most végre akadt egy bécsi tudós, aki teória alapján megdönthetetlen összefüggéseket fedezett fel az emberi végzet — és az emberi haj között. Az illető ránéz a delikvens frizurájára és csalhatatlan biztonsággal megcsinálja a diagnózist.

— Ez alatt a tíz perc alatt, amialatt beszélget velem, — kezdi a haj-jós — fejbőre nem kevesebb, mint harminc centiméter haját növeszt. Ezzel kell kezdenem, hogy rögtön megértse, miről is van szó. Frizurája ugyanis percenként nem kevesebb, mint három centiméternyit nő. Nem hiszi?

— Nem, — válaszoltam őszintén.

— Pedig egyszerű matematika az egész. Figyeljen jól ide. A modern tudományos eszközökkel, amelyek segítségével különben nemrég a rádió a fű növekedését is közvetítette, a legkisebb nagyságváltozást is pontosan regisztrálni tudjuk. A haj növekedését is mérni lehet velük. Hajszál pontossággal.

— No és mi jött ki? — kérdezem őszinte érdeklődéssel.

— Megállapítást nyert, hogy minden hajszál állandó és folytonos növében van. Másodpercenként öt milliomod milliméterrel. Most kezdjen számolni. Öt milliomod milliméter másodpercenként, az annyi mint három tizedred milliméter percenként. Tíz perc alatt ezred milliméter. Így. Es most hallgassa meg, hogy a tudomány emberei, akiknek gyakran meglehetősen pihent fejük és sok ráérő idejük van, kiszámították, hogy egy közepes nagyságú frizurával rendelkező egyénnek átlag és kerekén százezer hajszála van. Most már csak egyszerűen megszorozzuk a három tizedet százezerrel és megkapjuk, hogy beszélgetésünk tíz perce alatt összhajzata harminc centiméterrel gyarapodott.

Elszédültem. Harminc centimétert nő a hajam tíz percenként! Oránként száznyolcvan centimétert. Naponta több mint negyvenhárom métert, vagyis évente tizenöt kilométert! Gondolják csak el, kedves olvasóim, az önök haja évenként tizenöt kilométert nő. Tizenhét év alatt annyit, mint Bécsből Pestig.

A hajművész azonban folytatta tanulságos előadását:

— Százezer hajgyökérben állandóan és megállás nélkül képződik hajszubsztancia. Most már értheti, hogy ez a hatalmas hajnövekedési folyamat, amelynek nagyságáról eddig, úgy látom, nem volt helyes képe, mélyreható szerepet játszik testének minden életfolyamatában. A haj maga ugyan halott, akár a köröm, de élő sejtek képezik. Ezek pedig a hajszubsztancia-termelésben erősen függenek attól, mennyi vér és egyéb építőanyag szállítódik beléjük a véreerek útján. Azoknak a véreereknek az útján, amelyekről ön bizonyos esetekben elpirul vagy elsápad. Azokkal az idegekkel gazdagon ellátott, hajszálvékony kapilláris véredényeknek útján, amelyek minden lelki izgalomra görcsöl, vagy elernyedéssel válaszolnak.

— Ahá, — mondom. — Most kezdem már érteni, hogyan vesz részt a haj az életfunkciókban.

— Igen. A haj nem más, mint az ön életének a történetírója. Egy szörnyű élmény, ön elsápad, néha még napok mulva is rossz színben van. A lelki sokk következtében kapilláris véredényei összehúzódtak, a vérkeringés a bőrfelületen megakadt, mert az összegörsöklődött hajszálereken keresztül a vér nem tud cirkulálni. A fejbőr sejtszövetjei, amelyek az odaáramló vérből építik fel a hajszubsztanciát, nyersanyaghiányban szenvednek. Működésükben ugyan nem állnak meg, dolgoznak tovább is, de a szükségállapotnak megfelelő mértékben. Azok a hajdarabok, amelyek ebben a kritikus időben nőnek, vékonyak, tartalmatlanok, elsenyedtek, akár a gyerekek, akik a háború alatt nőttek fel.

Napok vagy hetek mulva végre kiheveri a sorscsapást, arca megint kipirosodik, felveszi egészséges színét. Ami a tudomány nyelvére átfordítva annyit jelent, hogy a kapilláris véredényei megint kitágultak és megteltek vérrrel. A hajképző sejtek is ismét akadálytalanul kapnak nyersanyagokat, a blokádot velük szemben megszüntették. Ma divatosan úgy fejezhetnénk ki magunkat, hogy a hajképző sejtekkel szemben a véredényrendszer, az organizmus népszövetsége megszüntette a szankciókat. Az újonnan képződő haj vastag és felt lesz.

— Óriási, — kiáltottam fel lelkesülten. — Ön tehát ránéz a hajamra és életem, mint nyitott könyv, fekszik kiterítve ön előtt!

— Majdnem, — feleli haj-mesterem. — Persze mikroszkópra van szükségem, hogy a haj kis elváltozásait megfigyelhessem. A gyakorlati szem a hajszál vizsgálatából nemcsak kiállott betegségeket olvashat ki, lelki válságokat, döntő eseményeket, hanem gyerekeknél nehézségek, sok fejtörést okozó iskolai feladatokat, nagyoknál átlumpolt éjszakákat is. Ezenfelül persze eléggé pontosan meg tudja határozni a dátumot is, amikor ezek a sorsdöntő élmények megtörténtek. Csak le kell mérni, mennyi normális haj nőtt a csenevész rész után. Ismerve a hajnövekedés sebességét, könnyűszerrel kiszámíthatjuk az időt.

— No és hogyan tudom, hogy mit jelent az az esemény, amelyet hajam elárul? Honnan tudjam, hogy apám halála volt-e az az ok, amely egy hajrészletet elváltoztatott vagy érettségi tételem?

— Ezt sajnos a haj már nem mondja meg. Egyes kuruzslók megpróbálták ugyan, hogy a nyakszirt-hajból akartak betegségeket a betegségek minéműségére következtetni, de ez tiszta hümbűg. A fordított eljárás azonban nagyon is tudományos. Ha ismerjük a betegséget, amelyben egy páciens szenvedett és aztán megnézzük a hajváltozást ez alatt az idő alatt, nyugodt lélekkel következtethetünk az illető konstitúciójára, kiváltképpen véredényeinek reagálóképességére. Akinek haja már egy csekélység miatt is elváltozásokat mutat, az kétségtelen túlértékenny idegrendszerrel, túlkönnyen reagáló kapilláris edényekkel rendelkezik. Akinek a haja azonban súlyos betegségekben, nagy és komoly lelki válságokban is zavartalanul, vastagon és tartalmasan növekedik tovább, az bizonyos, hogy egészséges szervezettel bír, akit nem dönt le minden kis szellő. Ebben az értelemben nemcsak diagnózist lehet csinálni a hajból, hanem a jövőt is több-kevésbé meg lehet jósolni. Ha lelki komplikációkkal, krízisek közepén jön valaki a haj-jóshoz tanácsot kérni, annak nyugodt lélekkel meg lehet mondani, hogy hamarosan ki fogja-e heverni a haját vagy soká fogja-e még nyögni. Gyakran vizsgáltam pl. öngyilkosok haját. Láttam, hogy a kritikus időben túlsoká, túlértékeltézően változott a haj alakzata.

— Hm, — gondoltam, amikor lementem a lépcsőn. — A személyiség diagnózisa a hajból talán mégsem tisztára „hajánál fogva” előírható dolog!

B. T.

Minden cukorbetegnek el kell olvasnia!

MOST JELENT MEG!

A cukorbeteg kosztja cukorbetegek részére.

Írta: dr. HORVAY LAJOS főorvos

A tartalomjegyzékből: Hogyan alakul a cukorbeteg kosztja. — A cukor és szénhidrátmentes alapkoszt. — Miként használjuk fel a megengedett szénhidrát-tartalmú élelmiszereket. — A zsírszegény és fogyókoszt. — Egy főzeléknapp. — Zabliszt-napp és más szénhidrát-dús napok. — Insulinnal kezelt cukorbeteg kosztjairól. — A cukorbeteg gyermek kosztja. — Néhány őszinte tanács cukorbetegek részére. — Idényéltapok. — Konyhareceptek. — Folyadéknapp. — Fűszerek. — Levesek. — Kakaó, kávé. — Sacharin. — Szalonna. — Tehénturó. — Fehér kenyér. — Bor és pálinka. — Kompótok. — Gyomor- és bélbajok. — stb., stb., stb.

CUKORBETEGEK RÉSZÉRE NÉLKÜLÖZHETETLEN!

Ara 90 lei és portó.

Kapható: Kiadóhivatalunkban.

Akit szerencse kedvel, sohasem hagyja el

Baltimoreból jelentik: Párját ritkító eset történt How amerikai asszonnyal, egy baltimorei pékmester feleségével. Howné szorgalmasan gyártotta férje műhelyében a kifliket és zsemleket, az üzlet azonban nem valami jól ment, már-már végrehajtás és árverés fenyegette a How-családot. Ekkor az asszony utolsó elkésztésében sorsjegyet vett. Ez az ötlet váratlan fordulatot hozott Howék életébe. Néhány nappal a sorsjegy megvétele után Howné sorsjegyét 70 000 dollárral kihúzták. Az asszony rögtön egy telekügynökhöz szaladt és látatlanba megvett egy 20 000 hektáros birtokot. A hatalmas földbirtok Uj Mexikó vadvidékén volt. How asszony azonnal vonatra ült, előzőleg azonban alaposan felszerelte magát gazdasági szakkönyvekkel, hogy birtokát szakszerűen kezelhesse. Két hatalmas bőrönd telt meg a gazdasági könyvekkel. Izgalmas előkészületek és még izgalmasabb utazás után végre megérkezett s akkor látta, hogy amit hirtelenében vásárolt nem egyéb homokszivatagnál, amelyen még kaktusz és kór sem terem. Az asszony nem szaladt bírósághoz s nem esett kétségbe. Ugy gondolkodott, hogy ha a szerencse egyszer megsegítette, másodszer is mellé áll. Új sorsjegyet vásárolt megmaradt pénzén. Ami ezután történt, az valóban mesebe illő és alig találjuk párját a sorsjátékok krónikájában: a következő házasság ismét óriási nyereséggel húzták ki Howné sorsjegyét. Akik a rosszul sikerült birtokvásárlás miatt néhány hónappal kinevelték, ugyancsak nagyot néztek, amikor megtudták, hogy Howné a terméketlen birtokot megártotta, azonban az új nyereséggel a Missouri egyik mellékfolyójából csatornát vezetett birtokára és ezer vagon elsőrendű termőföldet vásárolt Mexikóban. Howné birtoka most kétféle millió dollárt ér s Mexikó egyik legjobb gazdasága.

HOGYAN ELJEN A VESEBAJOS EMBER!

Orvosi tanácsok vesebajosok számára.

Írta dr. Lukács Pál belgyógyász főorvos. — E nélkülözhetetlen munka tartalomjegyzékéből: A vese szervezete és működése. A vesebetegség-k tünetei. A vesebetegségek különböző formái. A vesebetegségek okai. A vesebetegségek megelőzése. A vesebetegségek vizsgálati módszerei és azok jelentősége. Vizeletvizsgálat. A vese működési vizsgálata. Egyéb vizsgálati módszerek. A vesebetegségek gyógykezelése. Diétás gyógykezelés. Általános alapelvek. A sósavmentes étel. Karezsele kúra. Gerson féle kúra. Diétás gyógykezelések vese-kó és húgykő bantalmaknál. Gyógyszeres és sebészeti kezelés. Egyéb gyógykezelések. A vesebetegnek konyhája. Taplálékainak konyhasótartalma. Taplálékaink fehérjetartalma stb. — Ara 90 lei és portó.

Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban.

Vidéki rendelésnél plusz portó

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Sýrada Regele Carol II. &
 ELŐFIZETESI ÁRAK: Hóltól: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P., fél évre 25 P., negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénziári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felétősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Suljok István**
 Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 902.

Lézíratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: **A havazás megszűnik s éjjeli tagy várható. Sok helyen kőd, a hegyeken nap-sütés lehet.**

Zürichi zárlat. Párizs 20.37, London 15.21, Newyork 308 egynegyed, Brüsszel 52, Milánó 24.82, Madrid 42.20, Amszterdam 208.70, Berlin 123.80, Bécs — schilling 56.85, Prága 12.77, Varsó 58.15, Belgrád 702.

Dr. Nyisztor Zoltán pápai kamarás. Budapestről jelentik: XI. Piusz pápa Székely Gyula, a szalmári egyházmegye magyar részi apostoli kormányzójának előterjesztésére dr. Nyisztor Zoltánt, a *Magyar Kultúra* szerkesztőjét pápai kamarássá nevezte ki. Dr. Nyisztor Zoltán éveken át volt teológiai tanár Satu-Maren, ott kezdte irodalmi és publicisztikai működését is, amely már akkor átütő erővel tanuskodott. Ma a legtekintélyesebb magyar folyóiratok egyikének országos vezető szerkesztője. P. *Bangha* legbizalmasabb munkatársa, akinek írásait lapunk hasábjairól Erdély magyar közönsége is jól ismeri. — Ugyancsak Székely Gyula apostoli kormányzó előterjesztésére *Kursinszky* Zsigmond apostoli kormányzó helynököt prelatússá, *Laig* Gyula vállalji plébánost pápai kamarássá nevezte ki a pápa.

Ötvenszázalékos vasuti kedvezmény a karácsonyi ünnepek alatt. Bucurestiből jelentik: Az államvasutak igazgatósága hivatalos közleményt adott ki, melynek értelmében december 24-én éjféltől kezdve, egészen január 5-ig ötvenszázalékos kedvezményvel lehet utazni. A vasuti pénztáraknál féljegyet bocsátanak ki. A gyorsvonaton és a Rapid vonatokon még meg kell fizetni a hihetiek árát is. Az ötvenszázalékos vasuti kedvezmény minden osztályra érvényes.

Uriasszonyoknak és leányoknak legszebb új évi ajándék a

„Magyar Uriasszonyok Lapja”

Szépirodalom. :: Művészet. :: Divat

Modern kézimunka és gyermeklap-mellettél megjelienik havonta háromszor.

Megrendelési hely: **Török János Oradea, Cásufa Postalá No. 47.**

(Komoly érdeklődők kerjének mutatóványszámot)

Két kasszofurás Oradeán. Az elmúlt éjszaka vakmerő és veszedelmes kasszofurók doigoztak a városban, egymásután két helyen is. Először az orth. hitközség Fuchs Mór-u. 2. szám alatti irodájában lévő kasszáját furták meg és onnan 15 ezer lei készpénzt loptak. A második kasszofurást a Piata Unirii 5. szám alatt levő cukorlerakut helyiségében követték el. A műszerekkel kitűnően felszerelt kasszofurók hatalmas léket vágtak a páncél-szekrény falán és innen is körülbelül 15 ezer leit vittek el. A rendőrség a szennázós kettős kasszofurás ügyében óriási apparátussal vezette be a nyomozást.

A főügyesség megfellebbezte a Dumitrescu csendőrtábornok ügyében hozott fölmentő ítéletet. Bucuresti. Saját tud. Az igazságügyminiszter felhívta a főügyészséget, hogy újabb támadja meg a legfőbb katonai bíróságnak a Dumitrescu csendőrtábornok ügyében hozott fölmentő ítéletét. A fellebbezést süttörtökön nyújtják be a S. m. titkoszék elnökének, tárgyalási határidő megállapítása végett.

Meghalt? ASPIRIN

A karácsony előtti vasárnapon reggeltől este 9 óráig nyitva tarthatók az üzletek. Bucurestiből jelentik: Nistor munkaügyi miniszter elrendelte, hogy e hó 22-én, vasárnap reggeltől este 9 óráig nyitva tarthatók az összes üzletek, ezzel szemben december 27-én, görögkeleti karácsony harmadik napján zárva tartandók. E hó 23-án, hétfőn és 24-én kedden egyetlen üzletre sem kötelező a déli zárás, tehát este 9 óráig egyfolytában nyitva tarthatók a kereskedések de csak úgy, ha a déli órákban váltott személyzettel működnek, hogy az alkalmazottak ebédidőt kapjanak.

Afrika — Európa steril népeinek gyarmatterülete. A most folyó olasz-ábesszin háborúval kapcsolatban a német lapok érdekes összeállításokat közölnek Afrikáról, mint Európa főgyarmatterületéről. Így többek között rámutatnak arra a tényre, hogy Afrika óriási területe, amely 23 millió négyzetkilométerre rug, északon kizárólag olyan európai hatalmak kezében van, amelyek népszaporulata eszökkenő tendenciát mutat, amelyek számára tehát a gyarmat egyáltalán nem lét, hanem csupán hatalmi kérdés. Így Anglia kezén van Afrika területéből 9.921.853 km² terület 51 millió lakossal, amiből alig 1 1/2 millió a fehér. Franciaországé 10.724.832 km² terület 38 millió lakossal, amiből nem is egészen egymillió a fehér, Belgium kezén van 2.419.000 km² 12 millió lakossal, ezek közül alig 11.000 a fehér, Portugália bír 2.409.279 km²-t, több mint 6 millió lakossal, ezek közül alig 16.000 a fehér, Spanyolországé Afrikából 347.345 1 és fél millió lakossal, végül Olaszországé 2.114.700 km² 1.800.000 lakossal. Afrika, írják az említett lapok, évente nyugodtan elbírna egy 500.000 főnyi európai kivándorlást, a helyzet azonban a mai gyarmatosítás mellett az, hogy Afrika feketéi szivárognak lassan Európába, különösen Dél-Franciaországba, ahol már egész falvakat alkotnak. Viszont a népszaporulatól duzzadó Németország és Olaszország alig tudnak lélegzeni a birtokbaniulók szűkmarkúsága miatt.

*** Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kínozza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelenként éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavartól okait, csökkenti a mérges bélézfejlődést s elhárítja a vértöndulásokat. Az orvosok ajánlják.**

Bourget, a kiváló francia író halálán van. Párizsból jelentik: Paul Bourget, a kiváló író, a Francia Akadémia tagja, súlyosan megbetegedett. A nagybeteg író 83 éves.

Az ör lelőtt egy őrmestert. Chisinauból jelentik: Halálos szerencsétlenség történt tegnap este a chisinaui gyalogezred kasszárnyájában. Az őrlálló katoná azvonlőtte Bandedac Grigore őrmestert, mert a városból jövet bement a kasszánya területére, anélkül, hogy a jelszót megmondotta volna. A szerencsétlenségű őrmester a délutánt a városban föltőtte, ahonnan a késő éjszakai órákban tért vissza a kasszányába. A kasszárnyában kapuiában őrlálló katoná az előírásnak megfelelően a jelszót kérte Bandedac őrmester vagy elfelejtette az aznapi htkos jelszót, vagy nem akarta megmondani, tény az, hogy anélkül, hogy az ör felszólítására válaszolt volna, be akart hatolni a kasszárnyába. Az őrlálló katoná ekkor ismét a jelszó közlésére szólította fel, majd, miután az őrmester most sem válaszolt, hanem folytatta útját, Bandedac sőtötte fegyverét. A következő pillanatban az őrmester holtan esett össze. A katonai ügyészség az ügyben megindította a vizsálatot és annak befejeztéig a katonát letartóztatásba helyezték.

Magyarországi sport hírek. Budapestről jelentik: A magyar vívószövetség átvázó díszvívásban szerdán este tették fogadalmat a magyar olimpiákon vívók. Jakelfalusi György, olimpiai bajnok, szövetségi kapitány, három sorba sorakoztatta fel a keret tagjait. A szövetség titkára felolvasta az esküszöveget s a keret tagjai önállóan utánpótlásolták. — Az „Ujpest” csütörtökön indult el görögországi és törökországi túrnéjára. A „Bocskai” vasárnap utazik el németországi és hollandiai szereplésre. A „Hungária” karácsonykor kezdi meg franciaországi, portugáliai és spanyolországi kánuját a „Ferencváros” pedig a nárizai fufballtúrán képviseli a magyar színeket. A „Szeged F. C.” Spanyolországban, a „Kispest” Franciaországban látzik Genovába is költözött két új magyar focistát, minthogy azonban a nagyvapatok már mind le vannak kötve egy „Budai 11” — III. Korlát F. C.” kombinált ajánlottak Genovában.

A chezdí-orbai római katolikus tanító gyűlése. Targu-Săceusc. Saját tud. A chezdí-orbai római katolikus tanítótestület vándorgyűlést tartott Sănzieni községben, a katolikus kulturházban. A műsoros tanítógyűlésen résztvett a körületi papság is, dr. Péterffy Lőrinc főesperessel az élen, valamint megjelentek a körület tanítói, kántorai és igen sok érdeklődő. A gyűlést Fejér Dénes imuei ig. tanító, körületi elnök nyitotta meg, majd a sănzieni ifj. dalkör énekelte el a királyhimnuszt. Szakács Antal tanító vezetése alatt. A műsor további keretében a sănzieni római katolikus iskola kétszólamu énekkara, a sănzieni ifj. egylet szavalókórusa és énekkara szerepelt, igen nagy sikerrel s egy kedves gyermek-mesejátékot mutattak be a sănzieni iskolások. Értékes és gazdag ismeretre valló gazdasági előadást tartott Fejér Dénes, majd Oláh Jakab tanító ismerlette az önségélyző munkásságát. A minden tekintetben kitűnően sikerült gyűlést dr. Péterffy Lőrinc ker. főesperes gyönyörű beszéde zárta be. Különösen dicsőreleg emlékezett meg Szakács Antal sănzieni kántor munkájáról, aki az egész megyében elismerten elsőrendű dalárdát szervezett a falu legényifjúságából.

Ujabb diákzavargások Kínában a japánok ellen. Tiencsinből jelentik: Szerdán újabb diáküntetések voltak Tiencsinben az északkinai elszakadási mozgalom ellen. A tüntetésben mintegy négyezer diák vett részt. Komoly incidensre ezúttal nem került sor. A japán kormány mégis tiltakozó jegyzéket intézett a bankingi kormányhoz. Együttal felszólította a pekingi és tiencsini főiskolák rektorait, hogy tegyenek meg mindent a japán—kinai viszony kiéleződésének megakadályozása érdekében. Evégett különösen abban az irányban hassanak, hogy a tüntetések megszűnjének.

Hogy győzött le két színész négy gladiátor végrehajótól. Budapestről jelentik: Hatóság elleni erőszakkal vádoltan állott nemrégiben a budapesti törvényszék előtt egy fiatal színész. Az ifjú művésznek szépen berendezett lakása volt, miután pedig nem fizette meg a rá kivetett jövedelmi adót, végrehajótta nála, azután pedig minthogy ez se használt, jött a transzferálás. A lakás egyetlen mozdítható értékét, a perzsa szőnyeget akarták eltranszferálni. Ez ellen élénk sikítósokkal tiltakozott az ifjú színész, akinek segítségére sietett a szomszédban lakó társnője is és most már ketten szálltak szembe a hatóság embereivel. A szembezállás úgy bonyolódott le, hogy a két nő ráállt, illetve ráült a perzsa szőnyegre és saját súlyukkal akadályozták meg, hogy a hatóság emberei a transzferálást végrehajthassák. A transzferálás nem sikerült és a két fiatal művész ellen hatóság elleni erőszak címén indult eljárás. Ahogy már ilvenkor szokás, a vádlottak tagadták bűnösségüket, a hatósági közegek pedig vallották, hogy igenis erőszak történt. Az ügyész szigorú büntetést kért. Ekkor állt fel a védőügyvéd és a következő kérdést intézte a főtanúhoz:

— Erős ember maga?
 — Hogyne, kérem. Két kézzel egy mázsát föl emelek.

A következő tanút is megkérdezte az ügyvéd, az is vállalkozott egy zsák liszt fölemelésére. A bíró tiltakozott az értelmetlen kérdések ellen, az ügyvéd azonban engedélyt kért és a transzferálásban résztvett harmadik, negyedik sértettet, illetve tanút is megkérdezte erőviszonyai felől. Kiderült, hogy ők is nagyon erős emberek, akik nyolcvan-száz kilót, sőt, ha kell, százötvenet is fel tudnak emelni. A védő ezután a két vádlottat kérdezte meg. Az egyik ötvenegy kilónak, a másik negyvenötnek mondta magát. Végül is a bírósághoz fordult az ügyvéd:

— Tekintetes törvényszék! Itt áll a négy sértett, akik saját vallomásuk szerint képesek öt-hatszáz kilót fölemelni. Már most a két vádlott nő együttesen kilencvenhat kilót nyom. Lehetséges-e, hogy erőszakot követtek el a hatósági közegeken azzal, hogy ráültek a szőnyegre, amikor ez a négy erős ember nem 96 kilót, de 5—600 kilót is könnyen elmozdíthatott volna helyéről? A vádlottakat a bíróság felmentette.

Pakocs Károly:

Édua áldozata

Regény

Ára fűzve 105 lei és portó.

Kapható könyvoszlályunknál

Crómozott és rozsdamentes **korcsolya**, kések és egyéb **karácsonyra** háztartási cikkek **legolcsóbban**
MATULA cégnél vasarolhatók Oradea, Bazárépület.

Megölt a pálinka egy gyereket. Bucuresti. Saját tud. A marasesti mellett padureni községben két falusi gyermek, a hatéves Stan Sadu és a 8 éves Stan Joana egyedül maradván otthon, találtak egy üveg pálinkát s megitták. Mire a szülők hazaérkeztek, a kisfiú meghalt, a leányka pedig borzalmas kínok között vergődött.

Bányászok éhséssztrájkja egy felsősziléziai bányában. Varsóból jelentik: A felsősziléziai „Emerencia” bányában napok óta meglátadják a munkát az ott dolgozó bányászok. A sztrájk tiltakozás a bejelentett létszámcsoökkentés ellen. Miután a munkások a hatóságok részéről nem kaptak biztosítékot érdekeik védelmére, elhatározták, hogy éhséssztrájkba lépnek. Csütörtök reggel már valamennyi munkás a tárnában maradt és felüzentek, hogy követeléseik teljesítéséig nem lépnek érintkezésbe a külvilággal.

Kényszer-diétát „rendelt” anyósának. Londonból jelentik: Eredeti módon állt bosszút anyósán Bernard Tapling londoni kereskedő. Felesége vidéki rokonát ment meglátogatni, a fiatal férj pedig szalmaövezetét arra használta fel, hogy bosszút álljon anyósán, aki örökös veszekedésével keserítette életét. Alighogy felesége eltávozott, az elkéseredett férj anyósát bezárta pincéjébe és négy napig fogva tartotta. Ez alatt az idő alatt mindössze kávéban adott le a pinceablakon egy-egy üveg tejet és kis cipókenyeret. Az öregasszony sanyargatásának leánya vetett véget, amikor visszaérkezett vidéki utjáról. Természetesen az anyós sem maradt adósa vejének: amint kiszabadult, azonnal beperelte. A tárgyaláson aztán előadta, hogy az izgalomtól és éhezéstől szívbajt kapott. Tapling viszont azzal magyarázta tettét, hogy anyósa az örökös kellemetlenkedéseivel tönkretette házasságát és feleségét is állandóan bujtogatta ellene. Ugy látszik, a bíróságot az érvelés nem hatotta meg, mert a bosszualló férjet nyolchavi súlyos börtönbüntetésre ítélték s ráadásul még felesége is megindította ellene a válópert. Tapling most anyósa fogságának minden egyes napjáért két hónapig elmélkedhet London börtönében.

Az Erdélyi Tudósító karácsonyi száma gazdag, szép tartalommal jelent meg. Főbb cikkek: Figyelő: Karácsony. Az Ur katonái. Képrombolók. Genf igazi arca. Sajtógondok. Hirschler József: Consecratio mundi. Erős Alfréd: Erdély a legújabb német irodalom tükrében. Szentiványi Róbert: A legolvasottabb könyv. Baráth Béla: A 350 éves Mária kongregációk. Sz. Csapody Hedvig: Mai posványok. Tárcs: Antal Áron: Két hám meg egy szolgáló. Barátosi Viktor: Versek. Naplójegyzetek: Macalik Győző: Hit és tudás harca az elsőszécsért. M. U.: A „devizasibóló” és „hazaáruló” német püspökségek és szerzetesrendek. Könyvek: Bitay Árpád: Altorjai Gróf Apor István és kora. Heszke Béla: Egy mozgalmas évszázada története. Baráth Béla: Új élet a régi romjain, stb. Folyóiratszám. — Evi előfizetés 100 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj. Str. Hurmuzachi 2.

Ujszülött baba próbarepülése.

H. C. Brown angol főmérnök másfél napos kisfiát magával vitte repülőgépen, amellyel 700 méter magasságba emelkedett. A kisbaba egész uton mélyen aludt, még a loopingoknál is egyéb repülőmutatványoknál sem ébredt fel.

Vörhenyjárvány. Tg.-Săucea. Saját tud. Treiscaune megye felső részének több községében és Târgu-Săucea város területén is skarlátjárványok lépnek fel a gyermekek között. A járványnak utóbbi napokban Zăbalaun, Ghelintin volt több áldozata. Târgu-Săucea Török Tivadar magánhivatalnoknak három nap alatt 9 éves kislánya és 6 éves kisfia halt meg skarlát következtében. A szülők között nagy ijedséget okozott a járványok veszedelmes terjedése.

Furcsa szemüvegek. L. Heines dr német magántanár a pápaszem és a cvikker pótlására különleges üveglencsákat szerkesztett. Ezeket a szemhéjak alá lehet dugni s így külsőleg alig tűnnek fel. Kérdéses azonban, hogy valóban beválnak-e ezek a lencsék a gyakorlatban is, hiszen nem lehet közbülső a szemgolyóra, ha közvetlenül ráfekszik egy idegen test. Azonfelül könnyen fertőzések is bekövetkezhetnek, különösen akkor, ha a könnymirigyek nem termelnek elég váladékot. A könny tudvalegőleg hatalmas fertőtlenítő, ami a szemnél rendkívül fontos is, hiszen nagyon ki van téve a baktériumok támadásának. Sokszor azonban a szem a szükségesnél szárazabb és ilyenkor a fertőzés veszedelme fokozott. Ha most még idegen tárgyakat csusztatnak a szemhéj alá, akkor biztos, hogy hamarosan alkalom adódik a fertőzésre.

Félrevezették a mérgekeverőnők a hatóságokat és mást exhumáltak a meggyilkolt Kovács Katalin helyett

Három helyen is bebiztosították áldozatukat és amikor meghalt, három különböző név alatt jelentették be

Timisoara. Saját tud. A nagy port felvert mérgekeverési ügyvel kapcsolatban a hatóságok most tartották meg az erzsébetkúlvárosi temetőben az ötödik exhumálást, azonban ezúttal boncolásra nem került sor. A tavaly szeptemberben megmérgezett és eltemetett Kovács Katalint kellett volna exhumálni és boncolni, azonban kitént, hogy a kiásított holttest nem azonos a Kovács Katalinnal.

Kovács Katalint, az idős asszonyt, régebbi szolgálati helyéről a két mérgekeverőnő magához csalta s amikor hozzájuk szegődött el, három temetkezési segélyegyletnél bebiztosították a temetési költségekre s aztán megmérgezték. Miután Kovács Katalinnak egyáltalán nincsenek hozzátartozói, a gyilkos asszonyokat már a napokban kivették az erzsébetkúlvárosi temetőbe, hogy mutassák meg áldozatuk sírját. Utmutatásuk alapján intézkedett az a rendőrség a holttest exhumálásáról. Ezután megjelent a hatósági bizottság: Gábrriel József dr vizsgálóbíró, Catalina ügyész és Vascan Dimitrie törvényszéki orvos. Kovács Katalin egyik ismerőse, egy Barta nevű asszony is megjelent a sírnál, aki bizonyította, hogy fényleg a Kovács Katalin sírjáról van szó. A bizottság erre felnyitatta a koporsót, hogy a boncolást megéjtse, mire nagy meglepetés következett. A meglehetősen mecsérült, behorpadt koporsóban teljesen összezsugorodott hullát találtak, amely a felosztási folyamaton már rég túl volt. A koponyán még sűrű barna hajlat találtak. A törvényszéki orvos röztön kijelentette, hogy *többhestendős hullát ástak ki, amely semmiesetre sem lehet azonos a tavaly szeptemberben elhunyt Kovács Katalin holttestével.* A törvényszéki orvos megvizsgálta a hulla fogazatát, maga elé hívatta Bartánét és kérdezte:

— Volt-e Kovács Katalinnak aranyfoga?
 — Nem volt.

— Pedig ennek a hullának több aranyfoga van. És milyen haja volt Kovács Katalinnak?

— Kevéske ősz haja.
 — Akkor ez nem Kovács Katalin hullája!
 — Nem az, magam is látom.

A bizottság tagjai igen felháborodtak s rögtön intézkedtek a kiásított hulla újbóli el-

* **Makacs székrekedés,** vastagbélkatarus, puffadás, vértorlás, anyagcsere zavarak, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve — rendkívül becses háziszer. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a **Ferenc József** víz még ingerlékeny belü betegknél is gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat, úgy, hogy spasticus obstipationalis is alkalmazható. Az orvosok ajánlják.

A francia kamara 900 ezer frankkal támogatja olimpijonait. Párizsból jelentik: A francia kamara hozzájárult a berlini olimpián résztvevő francia olimpijonok 900 ezer frankos kölcsönének folyósításához. Longuet szocialista képviselő, Marx leszámoltja, ellenindítványt nyújtott be, de ezt a kamara elutasította. Longuet indítványát csak a szocialista és kommunista pártok támogatták.

Elektromosság és meghülés. Saját ságos összefüggést fedezett fel F. Munk német egyetemi tanár a meghülés és a bőrelektromosság között. Szerinte a meghülés a bőrelektromosság megzavarásával függ össze. A bőr elektromotorikus erők rendszerét alkotja amelynek egyensúlyát a szokásos meghülési ingerek megzavarják. Csak miután ilyen módon az organizmus természetes ellenállóképesége meggyengült, lehetnek urra a kórokozók. Munk professzor nézete szerint a tüszentes, egy természetes önszegély a test részéről, amellyel a bőr elektromos mezején az egyensúlyt helyreállítja. Ha mindezt nem egy kiváló tudós mondaná, nem lehetne komolyan venni.

temetéséről. Az összehorpadt koporsó fedelén néhány betű volt még olvasható: „vác Róz...”
 Kovács Rózát ásták ki Kovács Katalin helyett!

Bartánét erre kihallgatták, aki váltig erősítette, hogy Neukom Mária és Bittenbinder Erzsébet, akiknél Kovács Katalin szolgált s akik el is temették, határozottan ezt a sírt mutatták neki, mint a Kovács Katalinét s ő több ízben egy-egy szál virágot is hozott oda ki, abban a hiszemben, hogy ismerőse sírjára tette le. A mérgekeverőnők csak félrevezethették őt, ő maga ártatlan a dologban.

Késő, sőt este aztán a két mérgekeverőnőt vezették ki újra a temetőbe, olyan időben, amikor már nem igen járnak a temetőben és így a dolog nem kelt nagyobb feltűnést. Megjelent Pacurariu Emil is, a városi temetkezési vállalat igazgatója. Halvány lámpások fénye mellett keresték a gyilkos asszonyok kalauzálása mellett a meggyilkolt asszony sírját. A gyilkosok azonban kijelentették végre, hogy nem képesek ráakadni áldozatuk sírjára.

— Maguk fizettek a temetésért, vagy pedig közköltésen ment az végbe? — kérdezte Pacurariu, a temetkezési igazgató, hogy könnyebben nyomra akadjon.

— Hiszen önnél rendeltem meg a temetést. — válaszolta Neukom Mária.

— Milyen név alatt?

— Philipp Katalin született Kovács.

— Tehát hamis név?

— Nem, ez volt a tulajdonképpeni neve, csak általában Kovácsnének hívták.

— És miért mutatták másnak a sírját?

— Hogy az igazít ne találják meg. — válaszolta kurtán a gyilkos asszony.

Ezek után a városi temetkezési vállalat nyilvántartójából igyekeztek megállapítani Kovács Katalin sírját, ami végre sikerült is. Kitént, hogy a gyilkos asszonyok három különböző néven jelentették be a halottat: más nevet mondtak be az anyakönyvi hivatalban, mást a temetkezésnél és mást az orvosnak. Három helyen is **bebiztosították volt, először háromszor, aztán négy- és végül tizennégyezret** leire.

A legközelebb az igazi Kovács Katalin exhumálására kerül a sor.

Eredeti...
 mazott át...
 helyen köt...
 advent első

Kedves,

karácsonyi

talán még

nél. A mi

jön el a Jéz

mekekhez

el ajándéka

olyan lélega

gyermek él

való, ha né

Ebben a ké

nek a felnő

sebbé az ad

kása. Min

Kezdenek

ha így meg

nek a divat

évekre vezet

társadalmi ré

tek, magától

hetőleg a leg

rek az ápolts

zásukat. An

zakra, meg a

rőre festett

olákat, amely

— Nézz

köröm van!

Ez a töre

nyira, hogy a

újjaik körme

a divat az á

fel a figyelme

a rikító kéke

szor éppen az

akart. Nem

kak diszkrét

deti, természe

és helyes koz

ezt sem szab

csinálni, mert

Az ilyen szép

nélkül illik m

Hogy még

nek, ennek a

hibája, hanem

dolgot kikürt

ben az ember

Ugyanez

bútorok anya

cseresznye

mert nemcsak

lakásokat is r

rendezik be.

a blúzok, sál

pedig megjel

rőre festett é

festett prém

nünket körül

ERDÉLYI OTTHON

Adventi koszorú

Eredetileg német szokás, tőlük származott át hozzánk és most egyre több helyen kötnek minálunk is koszorút advent első vasárnapján.

Kedves, hangulatos előkészítése ez a karácsonyi hangulatnak és minálunk talán még indokoltabb, mint a németeknél. A mi gyermekeinkhez személyesen jön el a Jézuska, — míg a német gyermekekhez csak „Karácsony-apó” látogat el ajándékaival. A Jézuska eljövetele olyan lélegzet-elállítóan nagy esemény a gyermek életében, hogy egészen helyénvaló, ha négy héten át készülődünk reá. Ebben a készülődésben pedig résztvesznek a felnőttek is, így válik még kedvesebbé az adventi koszorú kötésének szokása. Minden vasárnap egy gyertyával

több gyúl ki az adventi koszorún, a karácsonyi meglepetések, karácsonyfadíszek, cukorkák ott készülnek a nagy családi ebédlőasztalon az adventi koszorú alatt és miközben serény kezek alól egymás után kerülnek ki a kész munkák, a család apróbb polgárai a régi, szép karácsonyi énekeket tanulgatják.

De megszenteli az adventi koszorún lobogó gyertyácskák fénye a szegények számára készülő szeretetadományokat is, — mert a legpirosabb fényt a karácsonyi örömeik ragyogásában az a tudat gyújtja, hogy tőlünk telhetően segítettünk szenvedő embertestvéreinken és néhány szomorú gyermekarcra mosolyt varázsoltunk a könnyek helyébe.

Piros körmök

Kezdenek már lassankint halványulni és ha így megy tovább, rövidesen egészen kimennek a divatból. Eredetük még a háború utáni évekre vezethető vissza. Akkoriban, mikor a társadalmi rétegek olyan nagyon összekeveredtek, magától értetődő törekvés volt az, hogy lehetőleg a legfeltűnőbbben bizonyítsák az emberek az ápoltságukat, a jó társasághoz való tartozásukat. Amikor mindent kiplakátoztak a házakra, meg a hirdetőoszlopokra, a rikító vörösre festett körmök sem volt egyéb, mint ilyen olákát, amely azt hirdette:

— Nézz ide kérlek, látod, manikűrözött körmöm van!

Ez a törekvés azután tovább fejlődött, annyira, hogy az elmúlt nyáron sokan már a lábujjaik körmeit is kármínvörösre festették. Ez a divat az ápolat kéz után, az ápolat lábra hívja fel a figyelmet. Ugyanolyan kiáltó szándéka van a rikító kékespirosra festett szájnak is és sokszor éppen az ellenkező hatást éri el, mint amit akart. Nem tartozik ide a sápadt, vértelen ajkak diszkrét kiszínezése, — lehetőleg az eredeti, természetes piros színre. Ezt a régiéket okos és helyes kozmetikája is megengedte. Azonban ezt sem szabad után, villamoson, színházban csinálni, mert az illúziót rontó és visszataszító. Az ilyen szépségjavításokat titokban, feltűnés nélkül illik megcsinálni.

Hogy mégis olyan sokan vétének a jóízűségnek, ennek a törvénye ellen, az nem az egyesek hibája, hanem a korszellemé. Ma sok olyan dolgot kikürtölünk, kiplakátozunk, ami régebben az embereknek egészen magánügye volt.

Ugyanez a magyarázata annak is, hogy a bútorek anyaga, ami régebben tölgy-, dió- vagy cseresznyefa volt, — ma egyáltalán nem fontos, mert nemcsak a nyaralókat, hanem az állandó lakásokat is rikító színűre lakkozott bútorekkel rendezik be. Ugyanílyan erős színek divatosak a blúzok, sálak, ruhadíszek között is. Újabban pedig megjelent már a rikító lilára, kékre, vörösre festett élő krizantémok után a tarkára festett prém is. Már alig akad valami a benünket körülvevő tárgyak között, — ami még

ezután színesedhetne meg. Ellenben a vörös körmök divatja határozottan alkonyulóban van. Talán ugyanolyan sorrendben fogja követni ezt a többi természetellenesen elszínezített tárgynak is a visszatérése a természetes színekhez. Talán elérkezünk még egyszer az őszinteség és a jóízűség divatjához is.

Apróságok a fűtés körül

Nagyon kevesen hallottak arról, hogy a világhírű magyar matematikus, Bolyai Parkas a fűtés problémájával is foglalkozott. Tudományos alapon végzett vizsgálatait és kísérleteit eredményeként mintegy ötvenféle kályha-rendszert konstruált és valóban fel is épített. Egy könyvecskét is írt a szobafűtés eszközeiről. Erdélyben évtizedekig használták, sőt ma is látható még itt-ott, főleg Targu-Muresen Bolyai-rendszerű cserépkályha és búboskemence. Az ő eszméiből nagyon sok valósult meg a fűtés technikai fejlődése során.

Igen veszedelmesé válhat az izzó vaskályha. Vegyszembereken kívül jóformán senki sem tudja, hogy az izzó vason kiáramlik a kályhában keletkező szén-gáz és megeshetik, hogy mérgezést okoz.

Az úgynevezett töltőkályhák nagyon gyakran kiesapnak, különösen, ha barnaszénrel töltötték meg. Ezekbe a kályhákba terelőlemezek vagy csőrendszerek vannak beépítve, hogy a gázokat minél hosszabb úton vezessék végig magában a kályhában s így igyekezzenek a melegtárolás feladatát megoldani. Emiatt azonban a barnaszénből túlságosan bőven fejlődő gázok nem távozhatnak elég gyorsan, robbanásra kerül a dolog és a „kályha kiesap.” A barnaszén felhasználására irányuló megoldások a körül forognak, hogy a fejlődött gázokat az izzó szénrétet fölött ismételtelen elvezetve, a „fűstöt megemészük”. A füst ilyenmő forgatása függőleges vagy vízszintes irányban mehet végbe a különböző megoldásoknál.

Mi akar lenni a mai gyermek?

Erdekes kísérletet végzett egy vidéki városka tanítója a gyermekekkel. Azt akarta megállapítani, hogy a mai gyermekek milyen pályára mennének a legszívesebben. Ötszáz tízéves fiút és ugyanennyi leánykát kérdezett meg és a beérkezett feleletekről statisztikát készített. Ebből tudjuk meg, hogy a mai fiatalság nagyrésze a technikai pályák iránt érdeklődik. A legtöbb fiú pilóta (38 százalék) és gépész (32 százalék) akar lenni. Elég sokan vannak, akik olyan pályákra vágyódnak, ahol az ingyenkedésnek bő tere nyílik. Így a technikai pályák után közvetlenül a kereskedői és cukrászi pályát választották legtöbben. Elég sokan szeretnének mérnökök, erdészek, sofförök lenni. Feltűnő viszont, hogy 500 fiú közül csak 10 választotta a katonai és a tengerészeti pályát. A lányok már sokkal realisabbak, mert az 500 kiválasztott leánygyermek közül 40 százalék varrónőnek, 20 százalék tanítónőnek szeretne menni és elég sokan vannak, akiket a szakácsnői pálya vonz. A legfeltűnőbb, hogy a leánygyerekek közül alig néhányan választották a színésznői és filmszínésznői pályát. Ez a csekély érdeklődés a színpad iránt érthető, ha tekintetbe vesszük, hogy a kiválasztott „hölgyek” valamilyen kilenc és tíz év között voltak.

Toj! Mit is főzzünk?

Különösen olyan háziasszonyoknak súlyos gond ez, akiknek gyomor, vese, epe vagy más bajos családtagjai vannak. Könnyű dolog egy kis levesnek vagy peccenyének való húst hozatni, csirkét vágni, vagy egyéb húsos ebédet összeállítani, de annál nehezebb hús nélkül ízletes, tápláló és kielégítő ebédet készíteni. Az ilyen gondokkal küzdő háziasszonyaink részére küldötte be hozzánk egyik kedves olvasónk és munkatársunk az alábbi hústalan étlapot. Igén jó lenne, ha példáját mások is követnék.

Hústalan napok étlapja:

Almaleves: Töltött tojás céklával. Mákos laska.
Káposztaleves szalonnás gombóccal. Spenót tükörtőjással. Daramorzsóka.
Gombaleves. Kirántott burgonyatészta sajtos márlással. Almakása.
Paradicsomleves. Kelvirág vajjal leöntve. Töröklepény.
Lebbencseleves. Vegyes finom főzelék. Burgonyalángos.
Sóskaleves. Rizottó. (Hús helyett gombával.) Túrós palacsinta.
Köményleves. Kelkáposzta. Kirántott tejberizs.
Bableves. Bundáskenyér sajttal beszórva, uborkával. Almahab piskótával.

Karácsonyfa-sütemény

Egy tálban 30 deka porcukrot eldörzsölünk 15 deka vajjal, hozzátesztünk 4 egész tojást, egy citrommal, vaniliával ízesítjük, majd egy boros pohárnyi langyos tejben feloldunk egy evőkanálnyi salalkálit és egy kávéskanálnyi szárazon belehintünk. (Megelőzőleg nem mosárban, hanem papír között nyújtófával zúzzuk porrá, — mert a réztől megzöldül. Gondosan átszitáljuk.) Háromnegyed kiló lisztet keverünk hozzá a tálban, egynegyed kilót a nyújtó deszkára teszünk. Kiborítjuk, könnyedén kézzel is átdolgozzuk és két részre osztjuk. Egyik feléhez három jó evőkanálnyi kakaót és ugyanannyi porcukrot gyúrunk hozzá. Kézfoknyira kinyújtjuk és kiszúrjuk, a két színű tésztát egymással minálazzuk. A tepsit nem kenjük ki, csak gyengén kilisztezzük és jó tűznél süjtük. Megfelelő tűz mellett öt perc alatt kiszül egy tepsi. Karácsonyfadísznek, teasüteménynek rendkívül alkalmas

KÖZGAZDASÁG

Nehéz kérdéssé dagadt az új ipartörvény tervezete

Az oradeai román kereskedők és iparosok egyesülete ultimátumszerűen követelte a Kereskedelmi és Iparkamara ellenjavaslatának visszavonását

Az új ipartörvény tervezete körül az ellentétek és viták mindjobban és élesebben mélyülnek el. Ma már csaknem mindenki tisztán látja, hogy Roman Valer alminiszter javaslatával az érdekképviselői tényezők — fajra és pártállásra tekintet nélkül — egyáltalán nincsenek kibékülve. A szakember, az ipar és a kereskedelem komoly modern reformokat vár. Például a szakképzés emelésére, az iparosság kulturális és társadalmi fejlesztésére vonatkozó intézkedéseket, továbbá pedig az ipari hitel, meg a termelő, raktározó- és értékesítő szövetkezések égető kérdéseinek gyökeresen intézményes megoldását. Ezek helyett azonban kaptuk a politikumot, a velejáró furcsa mellékönyveket egyetemben.

Az érdekképviselők tartják a frontot

Az összes érdekképviselők — kereskedelmi és iparkamarák, ipartestületek, különféle egyesületek és szindikátusok — magatartása ebben a nehéz ügyben valóságos példamutató. Tiltakozásuk erélyes és kitartó. Általános a vélekedés, mely szerint

a románosítás helyes útja nem az, amit a Roman Valer ipari és kereskedelmi alminiszter javaslata kijelöl.

A szakegyesületek szinte kivétel nélkül gazdasági és pénzügyi összhangot kívánnak. Ugy fogják fel a helyzetet, hogy a válságból csakis összefogással szabadulhatnak s éppen ezért nem célirányos éket verni az együttélő répi elemek között.

Nyilatkozik a régi szakember

Nem kisebbségi: született bihori román. Politikai világszemléletét nem ismerjük. Azt azonban jól tudjuk, hogy évtizedeken át, még a békeidőben, egy kifejezetten román alapítású és célkitűzésű intézményt vezetett, később pedig az oradeai Kereskedelmi és Iparkamara díszes elnöki tisztségével dekorálta a kereskedők és iparosok osztályánul elismerő közvéleménye. Névszerint Barbu Romolusz. A nagytapasztalatú közgazdász a következő nyilatkozatot adta:

— Őszintén szólva, nem értem ezt az akcióit. Belátom ugyan, hogy az ipari és kereskedelmi vonatkozású törvényeket egységesíteni és modernizálni kell. A sokat vitatott törvénytervezetben azonban inkább látom a politikát, mint a komoly gazdasági célokra való törekvést. En igazi, főgyökeres, hűséges román vagyok. Nemzetem és fajtám megerősödése előttem mindennél fontosabb érdek.

— En azonban más világlátásnál keresném a kiutat. Azt szeretném, ha a kormány enyhítene az adókon, takszákon és egyéb közterheken.

Ezek nehezítik ugyanis a termelést és sokszor már magam is azon a ponton vagyok, hogy felélem megmaradt vagyonomat és nem foglalkozom sem iparral, sem kereskedelemmel.

— Ha a kisebbségi kereskedő és iparos nem alkalmaz román fajú tanoncokat és munkásokat. — az igen nagy hiba, de ezen sokkal jobban lehet segíteni meggyőzéssel és rábeszéléssel, mint a törvény kényszerével. A kényszer mindig ellenhatást vált ki az emberekből és túllát a célon, aki kellő megfontolás nélkül alkalmazza.

— Ismétlem: fajunk erősítése nemzeti érdek, de a kisebbségeket sem lehet kiközösíteni a nemzeti munka együtteséből.

Az ipartestületek országos állásfoglalása

Vasárnap — ugyanakkor és egyazon órában, amikor Roman Valer alminiszter Oradeán tervezetét népszerűsíteni kívánó nagy beszédét tartotta, — Erdély, a Bánság és a Körösvölgy ipartestületei Salmaron kongresszust tartottak. A határozatokat Horea Teodor, az oradeai ipartestület főtitkára így ismertette:

— A leghatározottabb formában állást foglaltunk úgy az ipartestületek tervbevetett kivégzése, valamint az egész törvényjavaslat ellen, melyet a szakiparosság nem tart célravezetőnek.

Hódotatunk kifejezése mellett ily értelmű táviratot intéztünk a király Őfelségéhez, továbbá a kormányelnökhöz és a szakminiszter úrhoz is.

— Meggyőződés, hogy a tervezetet módosítani fogják, hiszen az összes érdekképviselők kifogásolják.

Ultimátum a Kamarának

Buzea Jeronim, az oradeai kamara főtitkára ezt mondja:

— A román kereskedők és iparosok szövetsége küldötség útján, szinte ultimátumszerűleg követelte, hogy a törvénytervezet elleni állásfoglalásunkat másítsuk meg.

— Mi azonban eredeti álláspontunk mellett kitartunk, mert ez az ügy egyszerűen közgazdasági kérdés — és semmi más.

Dr. Oláh Béla

Mesterséges gumi petróleumból. Bécsből jelentik: Az egyik bécsi lap jelentése szerint egy bécsi vegyész olyan eljárást dolgozott ki, amellyel az ásványolajfinomításnál nyert melléktermékeket és maradványokat további módon értékesíteni lehet. Hosszas kísérletezések eredményeként ezekből a maradványokból parafint, különféle lakkokat és gumit tudnak előállítani. Egy Galiciában nagy érdekkel bíró nemzetközi ásványolajiparosság már meg is szerezte állítólag a mesterséges guminak petróleumból való előállítását szabaddalmát. A lap szerint a találmányt, amelyet azonban még nem vizsgáltak pontosan felül, már az egész világon szabadalmaztatták.

Dr. Oberding
József György

A modern
szövetkezeti
mozgalom

Ara 35 lei és portó.

Kapható könyvosztályunkban.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépen, Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

ASZÓDI
László
a vásári-közönséget
karácsonyi kiállítására.

Aszodi mindig mindenben legolcsóbb.
Irányárak:
1 doboz 140 darab csokoládé, karácsonyfadísz színes sztanolban 105—115 leifg
1 csomag 26 darab, nettó 20 lei
1 csomag 13 darab, nettó 10 lei
Vigyázzon, szaloncukor minőségünk
a legjobb, a legolcsóbb!
NAGY VALASZTEK karácsonyfa üvegdíszekben! Dióaranyozó!

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény, cím a kiadóban 10 lei.)

Adás-vétel

Borbély siltet
és vízmedencét veszek. Ugyanott tanuló felveszek. Parjanné, Oradea, Str. Pleveii 11.

Német könyvek
és régi kénes folyóiratok eladók. Oradea, Str. Bratianu 61.

Három utcára
nyíló saroktelek eladó. Ertekezni: Oradea, Rova! kivázház előtti újsághódnál.

Kocsonyahús,
különként 12 lei Barát-kvna! Str. Fabriciei 31. Telefon 760.

Méz,
keményre cukrosodott, karácsonyfa díszítéshez 1 kg 34 lei. Jó Lajos fűszerüzletében, Str. Take Jonescu 24.

Féderes könnyű koci,
ruganyos gyermekágy és 21-es gyermekkorcsolya eladó. Oradea, Str. Nic. Zsiga 52.

Jókarban
lévő gyermekjátékok: ugmint babaszoba és konyhaberendezés, kis zongora, meséskönyvek olcsón eladók. Oradea, Str. Densuianu No. 20. Chaura.

Oktatás

Láposy Erzsébet
zenetanárnő kezdő és haladó növendékeket vállal. Oradea, Str. Simeon Stefan No. 20.

A KATOLICIZMUS diadalmas eréinek, mérhetetlen nagyságának és végtelen szépségének **MEGKAPO TUKRE** a **KATOLIKUS LEXIKON.**

Alkalmazás

Mindens cseléd
kerestetik január 1-ére. Oradea, Str. Nicolae Zsiga, No. 18.

Szolid befároné
felvétetik. Oradea, Str. Tache Jonescu 24.

Jól főző mindenest
keresek gyermektelen házaspárhoz. Horváth, Str. Tichindeal 14.

Bejárónót
keres, dr. Borbély, Oradea, Blv. Reg. Ferdinánd 10. II. em.

Fiatl szabó segéd
kézimunkásnak ajánlkozna. Oradea, Strada Astra No. 29.

Lakás

2 szobás
előszobás, utcai lakás kado Str. Vilson N. 14. Ertekezni: Oradea, Str. Duca No. 4.

Kiadó
elegánsan burorozott különbejáratu udvari szoba. Pop. Str. Saguna No. 7.

Különléle

Modern
tisza bőr ridikülök, eddig soha nem létezett árakért:
1000 leies börtáska 500
500 " " 250
250 " " 120
lei. Minden elfogadható árakért. HERBST ékszeráruház, Enlevardu Regele Ferdinand 3.

E

Főszerkesztő
dr. Paál

Afas
az O

Anglia Lav

Rómából
pénteken éjszaka
hajnali 3 órakor

— A nagy
következő határ

— A fa
hogy a szan

tapasztalható
mondásokkal

ia egyetért
ben s hatal

és ellenállás
sitékát adja.

üdvözlését
nak, akik d

kában a mű
biztonsági

ptja, hogy a
folytatja ak

je érdekben
Az egész tá

megtorlási
minden réte

a nemzet eg
ságának me

Az angolok
az angol k

Londonból
mint jól értesül

Anglia nem ak
ni, mert — sze

terv megbeszél

felelős a leg

Azzal a ki
állításak az

az angol k

Az új kül
szombatra várj

városban. Való

osak ideiglenes

miniszter lemo

átalakulásra ke

leg Baldwin va

Az alsóház

születét, mely

ban felhatalmaz

esemény szüksé

is összehívassa

Nincs

Párizsból je

dekkönyvből

megtorlások sz

nem fenyeget.

egutóbbi ülésén

— hangoztatják

térdést újra sz

szak az olasz k